

İngilizler Bağdad önüne vardılar

Royter bildiriyor

**Raşid Ali ve Genel
Kurmay Başkanı
İrana kaçtılar**

İngiliz küt'aları şimale
doğru ilerliyorlar

80 Alman tayyaresi
Suriyeden İraka
doğru uçu

Kahire, 30 (A.A.) — Ortaşark
İngiliz kuvvetleri umumî karar-
gâhinin tebliği:

İrakta: 28 Mayıs'ta Han Nukta-
yı işgal eden kuvvetlerimiz şar-
ka doğru ilerlemeleri tuğyanlar
yüzünden gecikmiştir. Şimale
doğru ilerleyen kuvvetlerimiz Uru
işgal etmişlerdir.

Raşid Ali ve genç kral Bağdattan
ayrıldılar

Bağdad, 30 (A.A.) — Ofi ajansı
bildiriyor:

İngiliz kuvvetleri Bağdada 20
kilometre mesafede bulunuyorlar.
Başvekil Raşid Ali ile genç kral
şimal istikametine hareket etmiş-
lerdir.

İktisad nazırı, geniş salâhiyet-
lerle Bağdad askeri valiliğine tay-
in edilmiştir.

Maarif nazırı hâdiseler dolay-
sile bütün mekteplerin kapatıl-
masını emretmiştir.

(Devamı 3 üncü sayfada)

Lord Halifaksın yeni beyanâtı

**"Nazilerle
sulh
yapılamaz,,**

Vaşington 30 (A.A.) — İngi-
terenin Vaşington büyük elçisi Lord
Halifaks bir mülakat esnasında şun-
ları söylemiştir:

Büyük Britanyanın sulh yapma-
ğa hazır olduğu hakkındaki şayia-
lara inanılmaması lâzımdır. Naziler,
le sulh yapılamaz.

Lord Halifaks, Almanların, Gi-
ride vâki hücumlarında, nisbet gö-
zetilmek şartıyla çok ağır zayıfla-
tıklarını söylemiş ve bu hü-
cum esnasında alınan derslerin
Hitleri Büyük Britanyayı istilâya
(Devamı 3 üncü sayfada)

Meşhur boksör Schmeling Giride ölmüş

Berlin, 30 (A.A.) — Bir hususî
muhabir bildiriyor:

Boksör Schmelingin Giride
öldüğü hakkında Kahireden gelen
haberleri Berlinde yaydıkları için
yabancı gazeteciler ciddi surette
muahaze edilmişlerdir.

Bir gazeteci geceleyin aktris
Anny Ondraya telefon ederek zevci
Schmelingin öldüğünü haber
vermiştir.

Askerî mahfeller, Schmeling
hakkında hiçbir haber almadıkları-
nı bildirmişlerdir. Schmeling
(Devamı 3 üncü sayfada)

Sabık Kayzer vefat etti

Berlin, 30 (A.A.) — Sabık
Kayzer Wilhelm, Dorn'da
gripten vefat etmiştir.

Alman tayyareleri Atina üzerinde

Berlin Giride harbin bittiğini bildiriyor

Londra vaziyette
salâh yok diyor

İngiliz ve Alman tebliğleri

Alman resmî tebliği
esirlerin kurtarıldığını
bildiriyor

Kahire 30 (A.A.) — Ortaşark
İngiliz kuvvetleri umumî karar-
gâhinin tebliği:

Dün Giride hava yolile yeniden
Alman takviye küt'aları gelmiştir.
Bütün gün şiddetli pike bombar-
dmanları devam etmiş ve küt'ala-
rımızın mevzilerinde yeni düzelt-
meler yapılmıştır. Küt'alarımız dü-
(Devamı 3 üncü sayfada)

ALMAN- FRANSIZ İŞBİRLİĞİ

Müzakereler
devam ediyor

Berlin, müzakerelerin baş-
lıca mevzuunu bilhassa
Fransız imparatorluğunun
müdafaası teşkil eylemek-
tedir, diyor

Fransız müstemle- kelerinde galeyân

Berlin 30 (A.A.) — Bir
hususî muhabir bildiriyor:
Resmî mahfeller kat'i bir
vaziyet almaktan imtina edi-
yorlarsa da Fransız - Alman
müzakereleri faaliyetle devam
etmektedir. Berlinle Vichy a-
raındaki münasebetlerin bu-
günkü vaziyet harbin en e-
saslı meselelerinden biri ola-
rak telâki edilmektedir.

Tunusa yapılan tahriksiz
tecavüz üzerine Fransız hü-
kûmetinin şiddetli bir hare-
ketle bulunması Berlinde bek-
leniyor.

(Devamı 3 üncü sayfada)

Defterdarlık faaliyete geçti Yeni vergiler yarın tatbik ediliyor

Yalnız sinema, tiyatro biletlerine
yapılan zam bugün başladı

ŞEKERLEME PASTA TIYATRO SİNEMA
MUAMELE VERGİSİ BİLETLERİ

10
ZAM

10
ZAM

HAVA GAZI
METRE MİKABİ

7 KURUŞ 27 PARA
8 KURUŞ 7 PARA

ELEKTRİK
KİLOVAT

14 KURUŞ
15 KURUŞ

İÇKİ

35 KURUŞ
40 KURUŞ

MEKTUP

6 KURUŞ
7 KURUŞ

VAPUR BİLETİ

11 KURUŞ
1120 PARA

KIBRIT

10 PARA
ZAM

Elektrik, havagazı, tütün, içki, kibrit
sinema tiyatro, vapur biletlerinin
ve sairinin yeni fiatları

Büyük Millet Meclisi tarafından
fevkalâde vaziyet dolayısıyla bazı
vergi ve resimlere zam yapılmasına
dair olan 3623 sayılı kanun hüküm-
leri yarından itibaren tatbik mev-
küne girecektir. Yalnız sinema, ti-
yatro ve konser biletlerinden alın-
(Devamı 4 üncü sayfada)

Bir Fransız vapurunda 286 Alman yakalandı

Postospains, 30 (A.A.) — «Tri-
nidad»:

Martinique'e giden Fransız va-
purundaki bitaraf yolcular bura-
ya muvafakat etmiştir. Bir İngiliz
harb gemisi tarafından tevkif edil-
(Devamı 3 üncü sayfada)

Millî Müdafaa için 83 milyon liralık fevkalâde tahsisat kabul edildi

İnhisarlar bütçesinin müzakeresi esnasında
bazı meb'uslar yüksek dereceli içkilerin
şiddetle aleyhinde bulundular

Ankara, 30 (Hususi) — Bugün
saat 14 de toplanan Büyük Millet
Meclisi geç vakte kadar müzaker-
lerini devam ettirerek mülhak
bütçelerle millî müdafaa için 83
milyon liralık fevkalâde tahsisat
verilmesine dair olan kanun lâyi-
hasını sıra ile müzakere ve kabul
etmiştir.
«Alkol denilen belâ»
İnhisarlar Umum Müdürlüğü
(Arkası sayfa 7 sütun 4 te)

İçki aleyhdarlarının yeni
hareketi karşısında içki
tarafdarları ne diyorlar?

“İçki yasağı tatbik edilemez!,,

“İptilâların en zararsız içkidir. İçki aleydar-
ları alkolü alamıyan yarı hasta kimselerdir,,

İçkiye alâkaları malûm olan
tanınmış muharrirlerin
mütaleaları

Evvelki gün Büyük Millet Mec-
lisinde, İnhisarlar Vekâleti bütçe-
sinin müzakeresi sırasında söz a-
lan Antalya meb'usu Bayan Tür-
kân Örs, şiddetli bir lisanla içki
aleyhtarlığında bulundu ve İnhis-
sarların içki yüzünden temin etti-
ği varidatın memleketi bu fayda-
nın kat kat fevkinde zararlar ver-
diğini iddia ederek, içki ile esaslı
bir surette mücadele edilmesini
istedi.

Bayan Türkân Örs Meclis me-
hafilinde müsbet akisler uyandı-
ran bu teklifinde, ilk iş olarak rak-
ı ile votka imal ve istimalinin
men'ini istedi.
(Arkası sayfa 7 sütun 5 te)

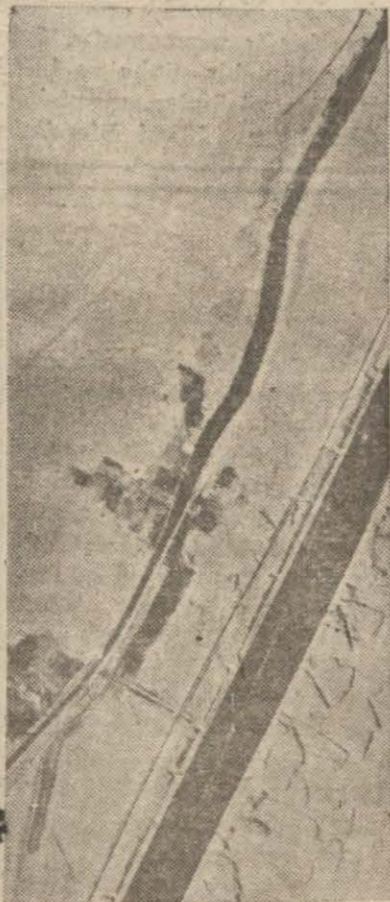
Askerî vaziyet

Mısırdaki neler oluyor? Cemal Paşanın devesinden Romelin tayyaresine

Almanlar tayyare kuvvetine istinaden mesafeleri zorladıkları
gibi acaba mevsimi de zorlayabilecekler mi?

1915 senesi Şubatının üçüncü
günü, nihayet kendisini hissettirme-
den kanala yaklaşmış olan bir Türk
sefer kuvveti, bir Fransız mühen-
disinin elile açılmış olan bu geniş
ve uzun su yolu üzerine ilk defa
olarak bir köprü kurmuştu. Bu ip-
tidai köprü üzerinden birkaç kü-
çük müfrezenin karşıya geçtiği bile
görülürdü. Fakat, müdafaa hazırlı
olan İngiliz kuvvetlerinin seri mü-
dahalesi ve bilhassa kanalı müdaf-
fa eden eski İngiliz ve Fransız
gambotları, bu cesurane hamleye
şöyle cevap verdiler. İptidai köprü
çabuk yıkıldı ve noksan vasıtalı
sefer kuvveti ric'ate mecbur oldu.

Süveyş kanalına tevcih edilmiş
olan bu ilk ve son taarruz,
cenubi Filistin'de hazırlanmış ve
hazırlanırken, kuvvetini geriden
ziyade ileriden almaya mecbur bir
baskın kuvveti olarak tasavvur e-
dilmişti. O zamanki teknik ve bil-
hassa o tarihlere Türkiye'nin elin-
de bulunan imkânlar, ancak bö-
le bir baskın tecrübesine müsâid bu-
lunuyordu. Az yeyip içen ve çok
taşıyan deve, bu mübarek çöl ku-
yonu, bütün fedakârlığına rağmen,
mühim bir ordu kuvvetinin bütün
ihtiyaçlarını uzun bir sahanın bir
tarafından öbür tarafına götürme-
ği temin edemezdi. Kanala taar-
ruz, bundan dolayı akim kaldı. E-
ğer arkada bir demiryolu bulun-
muş, yahud, bugünkü teknik elde

Süveyş kanalının Alman tayyare-
leri tarafından alınmış bir resmi
(Resim 20 kilometrelik bir sahayı
göstermektedir)

olmuş olsaydı Cemal Paşanın or-
dusu için kanalı geçmek ve Mısır'a
girmek, o tarihte belki kolay bir iş
olurdu.

Süveyş kanalı İngilterenin hayat
damarlarından biri olmuştur. Bu da-
mara Cihan Harbinde bir Türk or-
dusu hücum edip bir aralık nişteri
ile onu dildiği zaman, İngilterenin
gözleri dört açılmıştı. Londra, Ci-
han Harbinin verdiği bu ders u-
nutmadı. Bundan dolayıdır ki, Ci-
han Harbi esnasında Mısır ve A-
rablara pek çok şeyler vadedtiği
halde harb bitince vâdelerini tutma-
maya ve her iki tarafta da sımsıkı
yerleşmeğe mecbur oldu.

İkinci derşi İngiltere Habeşistan
harbinde ahvalden aldı. O zaman-
lar, İngiltere gene hazırlıksızdı. İ-
talyan filusunun yeni bir Ebukir
yapması ihtimali imkânsız değildi.
Bunun için, gerginlik başlar başla-
maz, büyük bir İngiliz filosu, İske-
nderiyeye gidip oturmaya unuttu.

O tarihte İskenderiye bir harb
limanı değildi. Bunun için, İngilte-
re İskenderiye'yi bir harb limanı
yapmak üzere o vakittenberi ça-
lıştı ve pek çok masraf etti. Bu-
gün İskenderiye, Akdeniz meydan
muharebesinin en mühim hedefi
olduğuna göre, İngilterenin 935 ten-
beri burada yapmış olduğu mas-
rafların boşuna göze alınmış bir
(Devamı 5 inci sayfada)

Hergün

Abloka silâhi

Muhittin Birgen

Muhafazakâr İngiltere, inandığı ve alıştığı şeylerden ayrılmasını hiç sevmez. Geçen gün de söylediğim gibi, sırf bu sebepten dolayı, bu harbde henüz ortaya yeni olarak hiçbir şey çıkarmadı. Bundan evvelki harblerde olduğu gibi, bu harbde de başlıca silâh olarak yalnız politikayı ve ablukayı kullandı. Halen başka bir silâh kullanacağına dair de ortada hiçbir alâmet yoktur.

Siyaset silâhını, Avrupada kullanacak saha artık kalmamıştır. Bu silâhın henüz işe yaradığı saha Amerikadır; orada bu silâh, bir hadde kadar muvaffak oluyor. Fakat, bu muvaffakiyet te Londranın eseri olmaktan ziyade dünyada hüküm süren mücadelenin bünyesinde kendiliğinden mevcut olan unsurların mahsulüdür: Amerika pekâlâ anlıyor ki Alman elile idare edilen bir Avrupa, kendi arasındaki ihtilâfları halleder ve Avrupa memleketleri birbirleriyle harbetmek âdetini bir tarafa bırakırlarsa, bu eski medeniyet kit'ası Amerkanın karşısında büyük ve hattâ korkunç bir rakib olabilir. Şu halde, Bay Rooseveltle taraftarları, İngiliz siyasetinin hususi bir mehareetine dahi ihtiyaç kalmaksızın, İngiltereyi tutmaya çalışmaktadırlar. Eğer, ötede Japonya tehlikesi olmasa, Amerika çoktanberi harbe girmiş dahi bulunurdu.

Şu halde, İngilterenin bugün de en büyük silâhi yalnız abluğa olarak kalıyor.

Hayat yürüyor, dünya değişiyor, şartlar altüst oluyor; İngiltere ise ya bunun farkında olmuyor, yahud da, eğer bizden daha fazla birçok şeyler biliyor veyahud yeni yeni hesapları var da gizli tutuyor değilse, henüz başka bir silâh düşünmüyor.

Bu defaki abluğunun Avrupada bundan evvelki harblerde yapmış olduğu tesiri yapmaktan çok uzak bulunduğunu artık herkes görmeğe başladı. Bunun birçok sebepleri var:

1 — Geçen harbde Almanya, dört taraftan doğrudan doğruya mahsur olduğu için, cephelede milyonlarca asker tutmaya ve hergün gayet mühim zayıflar vermeğe mecbur kalıyordu. Bu defaki harbde ise Alman ordusu silâh altında tuttuğu askerlere zaman zaman izinler veriyor ve izinliler gidip kendi işlerini meşgul olabiliyorlar.

2 — Geçen harbde Almanya işçi bulamıyordu. Bu defa ise Avrupanın her tarafından işçi tedarik edebilir vaziyettedir. Bu sayede bütün Almanya sanayii, tam randmanla değil, hattâ fazlasıyla çalışmaktadır.

3 — Geçen harbde Almanya, ziraati geni bir memleket idi. Halbuki, bu defa Almanyada ziraat gerek hacmi, gerek randımanı itibarile çok ilerlemiştir; meselâ, evvelce koyunun şeklini unutmış olan Alman köylüleri şimdi küçük küçük sürüler bile besliyorlar.

4 — Geçen harbde Almanyanın etrafında bulunan bütün memleketler de Almanya gibi harb halinde idiler. Şimdi, birçok memleketlerde harb bitmiş, her tarafta insanlar bilhassa ziraat işlerine ehemmiyet vererek çalışmaya başlamışlardır.

5 — Geçen harbde Almanyanın elinde iptidai madde yoktu; bu defa ise iptidai madde kaynakları o zamana nisbetle çok daha açık olduktan başka, Alman kinyasının ve sanayinin ortaya atması olduğu türlü türlü yeni şeyler sade hayatı kolaylaştırmakla kalmıyor, belki de Avrupanın iktisadi hayatında baştanbaşa bir istihalehin emili oluyor.

Bunlar, geliştiği üzere hatıra gelmiş şeylerdir. Abluka silâhının bu defa, büsbütün değişmiş şartlar içinde kullanıldığı gösterilecek daha birçok unsur kaydetmek kabili de vardır.

Biliriz ki, bütün bunlar, Almanyanın bu harbi mutiaka kazanacağını delil olmaya kâfi değildir; fakat, abluğa silâhının bu harbde iyi keser bir silâh olmadığını göstermeğe kâfi sebeplerin çokluğu, bunlarla pek iyi görülebilir.

Bu müşahedeleri yaptıktan sonra şu neticeye varabiliriz ki bu (Devamı 4 üncü sayfada)

Resimli Makale:

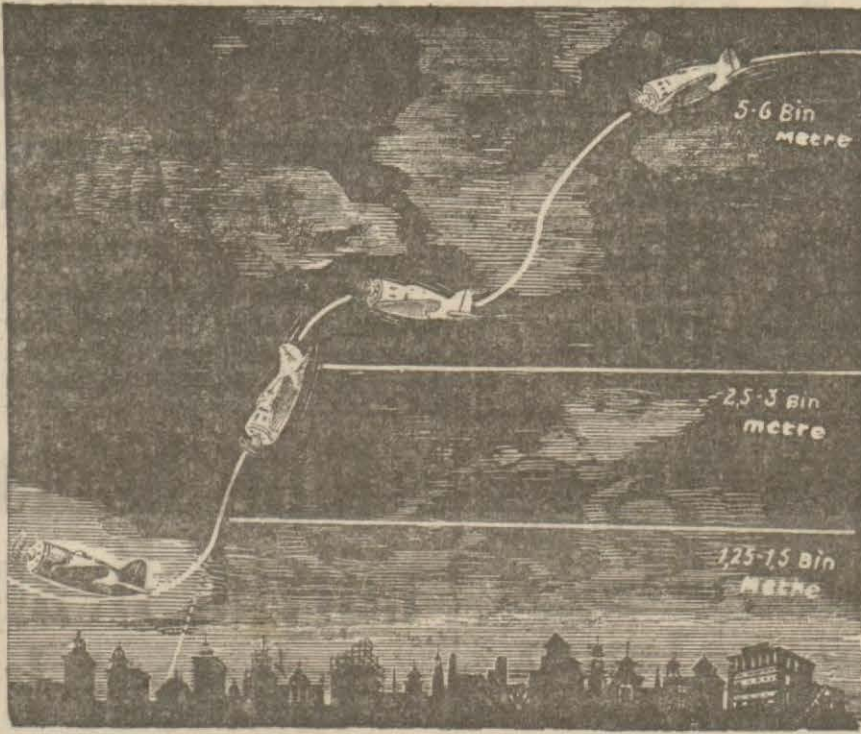
Büyük, kuvvetli, zengin, dünyanın bütün nimetlerine namzed olabilirsin, fakat kendini sevdirmedin mi, kendine hürmet ettirmedin mi vazifelerinin ilkinin yapmadın, demektir.

Bir insanın en büyük icra vasıtası birinci derecede telkin ettiği sevgi, ikinci derecede telkin ettiği hürmettir. Kuvvet ve servet ancak bu iki direğe dayandığı takdirde dir ki yaşayabilir.

Tetkikler:

Pike bombardıman tayyareleri

Nasıl kullanılırlar, hususiyetleri, fayda e mahzurları nelerdir?

Pike bombardıman tayyarelerinin birbirini takip eden dalgalar halinde bulutların arkasından hücumları

Pike tayyarelerinin hususiyetleri, pike bombardımanlarının inkişafı nisbetinde, yeni tip ve mu-kavim bir takım pike tayyarelerinin yapılmış icab ettirmiştir.

Umumiyetle pike bombardıman tayyarelerinin tek motorlarının kuvveti 800-1100 beygir kuvvetidir. Ufkî olarak, yani yere müvazi olarak düz uçuşlar esnasında azami süratleri şudur:

Tayyarenin tipi	Sürati
Yü-87	390 K. M.
Yü-88	510 "
Haynel-123	400 "
Blekberrn (Skua)	362 "
Hauker (Henley)	435 "
Fiat	450 "
Vout V-156	414 "
Brüster Be-3	434 "

Pike bombardıman tayyarelerinin yapıtlarında birçok hususiyetler vardır. Bunlardan biri de bombalarının içeride bulunmasıdır. Yani, pike bombardıman tayyarelerinin bomba bölmeleri bombaların bu vaziyetini, bilhassa pike esnasında bombalar atılırken, tayyareye herhangi bir zarar gelmemsi temin içindir.

Umumiyetle pike bombardıman tayyarelerinin gövdeleri altında 250-1000 kilo ağırlığına kadar bir veyahud iki ağır bomba; kanadlarının altında ise 25-100 kilo ağırlığında olmak üzere 6-10 bomba bulunur.

Harb gemilerine karşı faaliyet bulunan pike bombardıman tayyareleri, ekseriyetle fevkalâde ağır (2000 kiloluk) bir tek bomba almakla iktifa ederler.

Pike bombardıman tayyarelerinde, diğer bombardıman tayyarelerinde olduğu gibi hedefe nişan alınmaz. Burada pilot, nişangâh vasıtasıyla değil de, doğrudan doğruya tayyaresile hedefe nişan alır.

İlk pike tayyarelerinde pikeye geçiş ve pikeden çıkış bizzat pilot tarafından tanzim ve idare edilirdi. Fakat bu hal birçok kazaları

muçib olurdu. Çünkü şu veya bu sebep dolayısıyla pilotun birkaç saniyelik bir taahhür göstermesi, tayyareyi vaktinde pikeden çıkarmayı, tayyarenin yere çökmesini intâç edebilir. Pilotlar pike esnasında çok defa şuurlarını kaybettikleri için, bu gibi kazalar sık sık vukua gelirdi.

Nihayet bunun önüne geçmek için son zamanlarda otomatik olarak pikeye geçen ve bombalarını hedefine attıktan sonra, gene kendiliğinden, otomatik olarak pikeden çıkan tayyareler yapıldı. Bu sayede, pilotun tayyareyi pikeden çıkarmakta gösterdiği taahhür, veyahud suurunu kaybetmesi gibi sebepler dolayısıyla vukua gelen kazaların önüne geçildi.

Umumiyetle pilotlar, bir kaide olarak, pikeden çıkarırken, atalet kanunu dolayısıyla umumî ağırlıkten çıkarılıyor. Hilmi Efendinin (Arkası sayfa 8 sütun 2 de)

ISTER INAN, İSTER INANMA!

Necmeddin Sadakın bir yazısında şu cümleleri gördük:

— İthalât ve ihracat yekünü 1938 yılında 300 milyon lira iken 1940 yılında 180 milyona düşmüştür. İhracatımız 144 milyondan ancak (111) milyona düştüğü halde ithalâtımız 150 milyondan 68 milyona inmiştir. Lehimizde sanılan bu ticaret müvazenesi hakikatte büyük bir buhran alâmetidir.

Necmeddin Sadakın düşüncesi tamamen doğrudur. Muharebenin başladığı günden bugüne kadar birçok defalar gümrük istatistiği neşredildi. Hepsinde de ihracatımız ithalâtımızdan nis-

betsiz surette yüksek olduğu görüldü ve hemen bütün gazetelelerimizde de bu vaziyetten dolayı memnuniyet izah edildi, bu bahiste, eğer yapılmıyorsa yalnız biz birkaç küçük temasa istisna teşkil ettik. Şimdi ise Necmeddin Sadak daha ehemmiyetli bir surette meselenin üzerinde duruyor. İthalâtın azalması pahâlik fiat yükselmesi, ihtikâr vesaire gibi birçok derdlerin kaynakları nın en başında gelir. Memleket hesabına son derece mühimdir. Bu vaziyette bu mühim mesele ile matbuatımızın uğraşarak bir çıkar yol bulup göstermek için kâfi derecede çalışmış olduğuna:

ISTER INAN, İSTER INANMA!

[EDEBİYAT]

Sürgün

Refik Halidin yeni romanı

Yazan: Halid Fahri Ozansoy

Bazı eserler vardır, bir okur, geçersiniz, bir daha da belki ya hatırlar, ya hatırlamazsınız. Buna mukabil bazı eserler de vardır, yudum yudum tadarak okursunuz ve bir daha da o çeşniyi, fikrinizi ve kalbinize dağılan o eksiri unutmazsınız. Çok kere buruk, acı bir lezzettir bu. Fakat ne ziyamı var? Değil mi ki size, hakiki yaşanmış bir hatıra kadar kuvvetli gelmektedir.

Refik Halidin bu son romanı da öyle. İhtimal eserin ilk bablarından sonunu tahmin eder oluyor -sunuz ve ihtimal vak'anın idare -sinde tesadüflere çok yer verilmiştir. Fakat bütün bunları hoş gösteren bir hususiyeti, tam realitesi ve insanlıdır. Sonra, san'at, kârim ifade kudreti, o bazan renk renk açılan ve bazan iki üç canlı ve yerinde kelimenin imtizacile bir anı, bir levhayı, bir ruhi haleti çizip, okuyana «Bu işte budur» dedirtir sihirlî üslubu, eserin mü -kemmeliyetini tamamlayan bu ikinci cephesi ve hususiyetidir.

Romanda macerası anlatılan Hilmi Efendi kimdir? Muharrir bu tipin mazisi üzerinde ısrarla durmuyor. Yalnız şunu anlıyor ki, bu eski asker, bu eski zabıt, Şi-binkarahâşerlidir ve basit bir kültürün, fakat çok an'anelere bağlı bir ailenin çocuğudur. Hayatı dümdüz ruhu temiz ve dostluk, insanlık, şeref ve namus duyguları çok köklüdür. Fakat bir gün bu a-damecağız, karısının ve kızı Seherin yanında, mütevazı aile oca -ğında geçirdiği hayatı kâfi görmü -yor, ihtimal hem onlara, hem kendisine daha gatafatlı bir hayat sür -dürmenin yollarını arıyor. İstan -bulun Büyük Harbde ve Mütare -kedeki sokak siyasetçileri bu viedanı saf olan adamı avlamakta gecikmiyorlar. Maamafih görünüşte hiç fena bir iş yapmamıştır, öyle iken, bir gün, bir şüphe ve belki de bir iftira yüzünden, memleket -ten çıkarılıyor. Hilmi Efendinin

sürgün hayatı işte bu suretle baş -lamaktadır.

Roman bir gümrük, kereste yüklü, şilep bozması bir vapurun, Hilmi Efendiye Beyrut rıhtımına bırak -ması ile başlıyor. Yanında pek az parası vardır. Çok geçmeden se -falet, yakasına yapışacaktır. İşte bu suretle, Beyrutta bir takım si -yasi sürgünlerle tanışmakta gecek -miyor. Bunlar Çopur Apti, şair Deli Kenan, Daim Bey vesairedir. Çopur Apti, Beyrut sokaklarında bir el arabasile gazozculuk ediyor ve Hilmi Efendiye de bu işe çağır -ıyor. İkametgâh meselesini ise, Çopur Apti, diğerleriyle beraber, evvelden halletmiş bulunmakta -dır. Harab bir medrese odasında yaşıyorlar ve Hilmi Efendiye de aralarına alıyorlar. Beyruttaki bu medrese hayatını o düşün, bigare insanların hayatını, yeislerini; kavğalarını, hüsrân ve ümidlerini tasvir ve tahlilde cidden harikulâ -de bir kudret gösteren, muharrir, romnan bu kısmını şair Deli Ke -nanın hazin ölümü ile kapatırken, Hilmi Efendiye de, oradakilerle si -yasi anlaşamamazlıkları yüzünden yeni bir sefalet kapisına sürüklü -yor. Medrese hayatı bitmiş, şimdi yeni tanıştığı Boğuş isminde Tür -kiyeden gitme bir Ermeni ustaba -şının delâletile, yapılmakta olan bir apartmana amele yazılmıştır. Günleri, harç taşımakla ve gece -leri, alt katı biten apartmanın çimento çuvalı ile dolu bir oda -sında yatmakla geçmektedir.

Hilmi Efendinin her sefaletle tahammülü var, yalnız İstanbulda bıraktığı ve parasızlık yüzünden bir türlü yannca çağırılmadığı ka -rısı ile kızı Seherin hasretine ta -hammülü yok. İstanbuldan gelen müphem mektuplar da gittikçe seyrekleşmektedir. Ne var? Ne halledirler? Niçin artık yazıyor -lar? Hele karısının son mektuba -rından birinde, Seherin söz dinle -mediğinden, havalandığından bah -setmesi ve fazla izahat vermeme -si Hilmi Efendiye çığına çevir -miştir. Ne yapın? Kimden haber alsın?

Derken, günün birinde, İstan -buldan Kâni namında tanımadığı birinin yolladığı elli lira karşısın -da hayretlere düşüyor. Bu elliyi bir müddet sonra, ikinci bir elli lira ve onu da gayet sık iç çamaşırları hediyesi takip ediyor. Kimdir bu gaibdeki dostu? Niçin hakiki ismini gizliyor da...

Artık hâdiseler, tesadüfler, bi -birini takip etmektedir. Hilmi Efendi, kalbi yaralı, bitkin ve muz tarib yaşadığı, sürüklediği gün -lerden birinde, İstanbulu eski bir dostuna rastlıyor. Dostu torunları ve çocukları beraber ve bir o -tomobile binip Cebel'e gitmek ü -zeredir. Orada köşkü var, rahatı var, her şeyi var. Çünkü kızının birini, zengin bir Araba vermiştir ve o sayede, kendisi de gelip Bey -rut'a yerleşmiştir. Hilmi Efendiye, babacan ve samimi bir tavırla kö -şküne çağırıyor.

Hilmi Efendinin o köşke misa -fir gidip bir gece kaldıktan sonra

Sözün kısası

Canna tak demiş!

E. Ekrem Talu

Bahçeli kazinoya, biraz hava almağa, pıtırak gibi açmış güllerin kokusile kuşların civiltisi -le ve orta yerdeki havuzun içine dökülen fiskiyenin tatlı surlusile gönül ferahlatmağa tatlıdır.

Kılıklarından işçi oldukları bel -li. Elbiselerinde, yer yer yağ leke -leri var. Nasırlı elleri, kimbilir han -gi bir imalâtane makinesinin kap -kara kirini kendilerine mal etmiş.

Aynı peykenin üzerinde, yaslan -mışlar, konuşuyorlar.

— Memmed! Ne dersin bu işe?
— Hangisine?
— Bizim ustabaşı, bu sabah ba -na gene çıkıştı..
— Pulatika etmesini bilmiyor -sun da, ondan!

— Ben hazretmem pulatikadan.
— Neden hazretmezsin, be?
— Biktım, usandım gayri. Lâ -fını bilem işitmesini istemiyorum.

— Di bak, hele! Ne oldun bir -denbire be Aliciğim?
— Ne olacağım anam? Pulati -ka, dünyayı nasıl mafettiyse, beni de öylecene yedi, bitirdi. Pavlika -da, kavde, evde, yabanda, hep onun lâfı! Bir dakika kafam rahat etmiyor. Bizim kaynana tam bir yıl ders aldı, yeni harfları söke -mediydi. Gelgelelim, Habesistanı da, Libyasını da, Enairobisini de, karnağrısını da bülbül gibi belleyi -vermiş; boyuna tekrarlayıp duru -yor. Mahallede adını «Ayaklı a -jans» koymuşlar. Köroğlu dersin, o da öyle. Ya kopiller? Büyüğü, karşımızdaki evin kızlarına mesaj gönderiyor. Ortancası, sinj harbi yapıyorum diye, sarı kedi ile fino köpeğini bir çuvala koymuş, biri -birlerini helâk ettiler.

Hele en küçüğü kan kırmızı. Geçen gün annesine karşı gelmiş. Akşam ben eve gelince bana:

— Tam dayağı yiyeceğim sırada -plân dahilinde kaçtım; demez mi?!

Divane olcağım..

Sonra evde ne kusur bulsam, hep muharebeyi, pulatikayı bahane tutarak altından kalkmağa, zeytin -yağı gibi suyun üzerine çıkmağa buluşurlar. Sanki çanakları kuran Çörcil, yikanmış çamaşırları çama -ra bulayan Ruzvelt, ocakta yemeği yakup, tencerenin dibini tutturana da Amiral Darlanmış gibi.

Pulatika mı? Ömrümü yüz yıl uzatacağın bilsem, istemem!

Canıma tak dedi garırl.

Şikâyetçi lâftın burada bitirdi. Öteki ona ne cevap verdi? Onu duymadım, bilmiyorum..

E. Ekrem Talu

âdeta kaçı, başı başına bir insan -lık komedisi ve bu komedi içinde gizli bir insanlık faciasıdır. Müref feh dost, Hilmi Efendiye izzet ve ikramda ne kadar ifratla gösteriş yapıyorsa, onun halini sormamak hususunda da o derece hodbin davranıyor. Öyle ki, Hilmi Efen -di bu köşkten, yangından kaçır -gibi kaçmağı ve gene Beyruttaki reңperliğine bir an evvel dön -meği canına minnet biliyor. Roma -nın bu kısmından itibaren, Refik Halidin tahlil kadar tasvir kudre -tindeki emsalsizliği de yeni misal -ler vermeğe başlıyor. Bakın me -selâ şu Cebel tasvirine:

«Güneş batarken, dağların şa -rab rengi aldığı hoş bir saatte Bey -rut yolunu tuttu.

Derken, yarıyolda etrafı yük -sek dağlarda rastlanan duman bastı. Denizin buğusu, böyle, çoğu akşam, Cebel'e terman gözgözü görmeyecek kadar koyu bir sis yer yer köyleri, yamaçları kap -lardı. Otomobil fenerlerini, ev ve dükkân lâmbalarını hâle gevirmiş fırtınah aya benzeten bu duman hamam önü gibi yaş odun ve çü -

(Arkası sayfa 8 sütun 3 te)

TAKVİM

MAYIS

Rumi sene 1357	31	Arabi sene 1860
Mayıs	Rosmi sene 1941	Hızır
18		26

CUMARTESİ

GÜNEŞ	C. Evvel	İMSAK
S. D.	S. D.	S. D.
5 33	4	8 17
8 58		6 48

Oğle	İndi	Akşam	Yatsı
S. D.	S. D.	S. D.	S. D.
V. 18 11	17 11	20 33	22 32
E. 4 38	8 37	12	1 59

Makineye Verilirken Japonyanın Amerikaya cevabı

"Üçlü pakt Japon haricî siyasetinin değişmez temelini teşkil etmektedir,"

Maamafih, enternasyonal vaziyette beklenmedik inkişaf-lar olursa Japonya hattı hareketini yeniden tetkik edecekmiş

Tokyo 31 (A.A.) — Ofi: Japon Hariciye Naziri B. Matsuo, dün akşam gazetecilere beyanatta bulunmuş ve demiştir ki: Üçlü paktın Japon haricî siyasetinin değişmez temelini teşkil ettiği, münakaşa götürmez bir keyfi-yettir. Amerikan makamlarının böyle bir suitefihüme varabilmiş olmalarına inanmak bana çok güç geliyor.

B. Matsuo'nun beyanattı, Japonyanın üçlü paktı karşı lâkayd bir vaziyette geldiği hakkında Amerikan gazetelerinin iddiasına cevap vermekte idi.

B. Matsuo, beyanatına şöyle devam etmiştir:

Eğer böyle bir suitefihüm mevcudsa ve bu derece yanlış bir düşünce Amerikada yayı oldu ise, bunu, ancak bile bile yapılmış yanlış bir haberle izah edebiliriz.

B. Matsuo, bu husustaki Japonya vaziyetinin aydınlatılmasının tamamiyle faydasız olacağı fikrinde olduğunu söylemiş ve ilâve ten demiştir ki:

1 — Japonyanın esas siyaseti, göktenberi sağlam bir temel üzerinde tesbit edilmiştir.

2 — 27/9/94 tarihinde üçlü paktın akdindenberi, Japon haricî siyaseti, daima bu paktı dayanmıştır. Bu, prens Konoye'nin bizzat benim ve Japon haricî siyasetinin tezahürlerinden sarıh surette belli olmaktadır.

3 — Japonyanın üçlü paktın doğan taahhüdlerinde zâaf gösterileceğini düşünmek tamamiyle imkânsızdır.

4 — Birçok defa teyid edildiği gibi, cenub denizleri hakkındaki Japon siyaseti sulhperverdir.

Maamafih, enternasyonal vaziyette beklenmedik inkişaf-lar bu hattı hareketi gayri mümkün kılar. Japonya hattı hareketini, vaziyette vukubulan değişikliklere göre yeniden tetkike tâbi tutabilir.

Fransızlara göre Girid, Libya ve Irakta vaziyet

Vişi 31 (A.A.) — Havas, Ofi. nin askerî muharriri Girid ve Afrika'daki vaziyeti şu suretle izah etmektedir:

Giridde Alman-İtalyan kuvvetleri adanın cenubunda ve irkâb ameliesine müsaid yegâne mahal olan Meesara koyuna Avustralya ve Yeni Zelânda'lıların varmalarına mâni olmak için süratle ilerlemektedir. İngiliz kuvvetleri İda dağına doğru püskürtülmüşlerdir. Libya'da İngilizlerin Halfaya geçidini tahliye ettiğindenberi hareketât yapılmıştır.

Irakta, Bağdadın İngilizler tarafından zaptı bir gün, bir saat meselesidir.

Almanlar Giridde 600 taryare kaybettiler

Nevyork 31 (A.A.) — United Presse göre; Almanlar Giridde şimdikiye kadar 200 ü nakliye taryaresi olmak üzere 600 taryare kaybetmişlerdir.

Amerikanın Londra elçisi Nevyorkta

Nevyork, 3. (A.A.) — Amerika Birleşik devletlerinin Londra büyük elçisi B. John Winand, dün öğleden sonra Clipper ile Nevyorka gelmiştir.

İhtiyarî talebe kursları açılıyor

Ankara, 30 (A.A.) — Maarif Vekillikinden tebliğ olunmuştur:

Lise ve ortaokul talebesinden bütünlemeye kalmış olanları yetiştirmek için 18 Temmuzda başlamak ve 24 Ağustosta bitmek üzere her lise ve ortaokulda ihtiyarî talebe kursları açılacaktır. Bu kurs-

larda öğretmenlerimiz ders verecektir.

Lise ve ortaokullarda bütünlemeye kalan talebenin, talebe olduklarını gösterir bir vesika ile buldukları şehirlerdeki lise ve ortaokullara müracaat ederek şimdiden kurslara kaydolunmaları lâzımdır.

Berlin, Ruzveltin nutku ile meşgul elmiya başladı

Berlin 30 (A.A.) — Hususî bir muhabir bildiriyor:

B. Ruzvelt'in nutkunu bazı te-reddüderden ve az ehemmiyetli gibi telâkki etmek temayüllerinden sonra Alman siyasi mahfelleri ve matbuat bu nutkla ciddi surette meşgul olmağa başlamışlardır.

Bunada verilme istenilen intiba şudur: Ruzvelt'in nutku Alman devlet adamlarını hayrete düşürmemiştir. Amerikan yardımını arttırmak için fevkalâde hallerin ilânı bekleniyordu. Fakat bu yardım arzı edilen nisbeti bulamıyacaktı. Çünkü konulan tahdidat üzerine Amerika ekfârı umumiyesinin hoşnutsuzluk göstermesi muhtemeldir.

Almanlar B. Ruzvelt'in Amerika milleti namına söz söylemeğe salâhiyeti olmadığını ve cenubi Amerika cümhuriyetlerinin ise bu nutku tasvib etmeyeceklerini iddia ediyorlar.

Bir Fransız vapurunda 286 Alman yakalandı

(Baştarafı 1 inci sayfada)

diği zaman vapurda bulunan ve mülteci olduklarını iddia eden bir çok Almanın tevkifi esnasında nezdlerindeki yüzlerce vesikayı nasil denize attıklarını anlatmışlardır.

Bu bitaraf yolcular, 8000 tonluk olan bu Winnipeg Fransız vapurunun Mayısta Fransadan Kazablanka yolu ile Martinique'e hareket etmiş olduğunu bildiriyorlar.

Alman - Fransız işbirliği

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Alman hariciye nezaretinde e-hemmiyetle kaydedildiğine göre Fransız - Alman anlaşması bu çerçevenin içinde yer alabilir. İki memleket arasındaki müzakerelerin başlıca mevzuu bilhassa Fransız imparatorluğunun müdafaası teşkil etmektedir.

Pariste birçok Fransız nazırlarının bulunması, bu muvakkat meselede, bariz vasıfta bir vak'a olduğuna işaret edilmektedir.

Schmeling Giridde ölmüş

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Almanya'da halk tarafından en çok sevilen sporcu idi. İki ay evvel bir aktüalite filmi Schmeling'i bir askerî paraşütçi mektebinde talim yaparken göstermiş ve bütün gazeteler Schmelingden bahseden makaleler yazmışlardı. Girid muharebelerine iştirak etmiş olması muhtemeldir.

Almanlar Suriyede kontrolü ellerine almağa çalışıyorlar

Londra 31 (A.A.) — Müstakil Fransız ajansının Kudüs muhabirinin bildirdiğine göre, Suriyeye sızan Almanlar, memleketin kontrolünü sistematik bir surette tanzim etmektedirler.

Kontrol, bilhassa Halep mıntakasında aşikârdır. Almanlar, halkın sempatisini kazanmak için yiyecek ve bir miktar benzin satmaktadır.

Son günlerde Suriye hududunu geçmiş ve Filistin'e gelmiş olan yüksek rütbeli bir subayın ifadesine göre, hür Fransızlar adına general Cetroux'un Suriye ordusuna yaptığı hitabı muhtevi beyannameler büyük bir muvaffakiyet kazanmıştır. Bu beyannamelerden elde edememiş olan kimseler bir kopyasını bulabilmek için 30 franga kadar para vermeye hazır bulunmaktadırlar.

Berlin Giridde harbin bittiğini bildiriyor

(Baştarafı 1 inci sayfada)

mana yeniden ağır ziyat verdimişlerdir.

Vaziyette salâh yok

Londra 30 (A.A.) — Londra'da salâhiyetli kaynaktan öğrenildiğine göre Giriddeki vaziyette salâh yoktur. Ada ile muhabere güçlüğüle yapılmaktadır ve Londraya muharebeler hakkında daha haber gelmemiştir. Buna binaen Almanların Suda körfezini ve Kandiya'yı işgal ve umumiyet itibarile yeni terakkiler elde ettikleri hakkındaki iddiaları ne tekbiz, ne de teyid edilebilir. Fakat umumi bir şekilde bu iddiaların doğru olmadığını söylemek için sebep yoktur.

1200 nakliye taryaresi

Londra 30 (A.A.) — Daily Telegraph'ın askerî münekkidi sunları yazmaktadır:

Londrada tahmin edildiğine göre, Almanlar Giride asker nakli için Yünkers 52 tipinde 1.200 taryare kullanmışlardır. Taarruzun en şiddetli anında dakikada bir taryare yere inmiştir. Girid taarruzunun istilzam ettiği bu kadar çok taryareyi temin etmek için Almanlar garbi Avrupadaki taryare kuvvetlerini hayli azaltmışlar ve Balkanlardan Yunanistana pek çok pike bombardıman taryaresile avcı taryaresi göndermişlerdir.

Alman tebliği

Berlin 30 (A.A.) — Resmî tebliği:

İngilterenin Girid kalesinin işgali için 20 Mayısta kavadan yapılan muazzam bir ihraçla başlayan hareket aşağı yukarı bitmiş gibidir. Düşman mukavemeti her tarafta yıkılmıştır. Paraşütçülerle dağ avcılarının mürekkebe olarak adanın garbinde teşekkül eden hücum grubu müthiş bir sığağa ve arazi nin arzalı olmasına rağmen düşman mağlûb ederek dağıtmıştır. Batı grubu Resmo civarında paraşütçülerle birleşmeğe muvaffak olmuştur. Bu paraşütçüler adedece çok üstün düşman kuvvetlerine karşı kendilerini 8 gün şecaatle müdafa etmişlerdir. Paraşütçüler düşmanın şiddetli mukavemetine rağmen Kan diya şehrinin ve hava meydanını işgal etmişlerdir. Yunan kuvvetleri başkumandanı olan general Hırayon teslim olmağı teklif etmiştir.

Alman hava kuvvetleri çekilen düşman kolları ile kıtaat tahassüsleri ve mukavemet merkezleri üzerine fasilitas bir suretle yaptıkları hücumlarla müzaheretle bulunmuşlardır. Muharebe taryareleri ile stuka ve tahrir taryarelerinden mürekkebe teşekküller İngiliz ve Yunan küt'alarını birbirini takib eden dalgalarla biçmişlerdir.

İtalyanlar deniz ve hava kuvvetleri ile hareketimize yaptıkları müzaheretten başka İtalyan küt'aları 28 Mayıs öğleden sonra adanın şark kısmına çıkmışlardır ve garba doğru süratle ilerlemektedirler. İtalyan torpidolar bu müzaheretle bilhassa temayüz etmişlerdir.

İğtinam edilen toplar

Dağılan ve küt'alarımız tarafından takib edilmekte olan İngiliz küt'alarını bakıyeleri muharebeden içtinab ve gece vapurlara binmek için cenub sahiline doğru kaçmaktadırlar. Birçok esir ve tank ve 30 ağır ve hafif toplu büyük mühimmat depoları dahil olmak üzere çok mühim miktarda malzeme ele geçirilmiştir. Keza Alman ve İtalyan esirleri de kurtarılmıştır.

Denizde

Alman muharebe taryaraları Caso kanalında İngiliz deniz kuvvetlerine hücum ederek iki dis-

Yugoslavya, Hırvatistanın İtalyaya iltihakını protesto etti

Londra, 31 (A.A.) — Yugoslavya, yeni kurulan Hırvat «devletinin» İtalya tarafından «Kapalı bir tarzda iltihakını» İngiliz hükümeti nezdinde, Londradaki Yugoslav elçisi B. Subovici vasıtasile protesto etmiştir.

Yugoslav notası, Yugoslav devletine aid araziden büyük kısımları İtalyaya terkeden 16 ve 19 Mayısta Romada imzalanan anlaşmaları hatırlatmakta ve şöyle devam etmektedir:

Bütün bu kararlar, hakları ve hayatı menfaatleri derin surette müteessir olan milletin hiçbir iştiraki olmadan ve hiçbir fikri alım madan, Hırvatistanı işgal eden düşman küt'alarının yardımı ile gaspolunarak iktidarı ele geçirmiş bulunan aynı şahıslar tarafından alınmıştır.

İrlandaya bombalar atıldı, hasar mühim

Dublin, 31 (A.A.) — Bu gece, meghul tayareler, şehir üzerine bombalar atmışlardır. Bu bombalardan biri, büyük bir yangına sebep olmuştur. Ölenlerin sayısı malûm değildir. Birçok kişinin enkaz altında kaldığı zannedilmektedir. Taryare dafî atesi çok şiddetli olmuştur.

Kızılayın yardımları

Ankara, 30 (A.A.) — Haber aldığımızı göre Muğla ve civarında vukubulan yer sarıntuları neticesi açıkta kalmış olan yurddaşların acil ihtiyaçlarını karşılamak üzere Kızılay umumi merkezi tarafından mahalline 200 çadır gönderilmiş bulunmaktadır.

İngilizler Bağdad önüne vardılar

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Londra, 30 (A.A.) — Royter: Londra resmî mahfellerinden öğrenildiğine göre, Raşid Ali İraktan kaçmıştır.

Raşid Ali genel kurmay başkanı Emin Zeki ve Emur Abdullahın yerine tayin cüretini gösterdiği söze naib Şeref olduğu halde Irak - İran hududunu geçmiş ve İrana gitmiştir.

Londra, 30 (A.A.) — Irakta Fırat nehri boyunca ilerleyen bir İngiliz kolu şimdi Ura 80 kilometre kadar mesafede bir noktaya varmıştır.

Bağdad bölgesinde bugün Bağdad 30 kilometre mesafede Han Mukhtayı işgal ettik ve bir miktar daha ileri geçtik. Gecikmelere en ziyade düşmanın vukua getirdiği tuğyanlar sebep olmaktadır. Fakat İngilizler müteharrik küt'aları Bağdadın takriben 8 kilometre batı şimalindeki Kadaimiana varmışlardır.

80 Alman taryaresi

Kudüs 30 (A.A.) — Reuter ajansının Suriye hududundaki muhabiri bildiriyor:

Beyrut'tan en son gelen İngilizler Halep'de tekniyen ve taryarecilerin de dahil olduğu kuvvetli bir Alman kadrosunun mevcud olduğunu bildirmektedirler. Tüklenen benzin stoklarını yenilemek için icab eden benzin taryarelerle nakledilmektedir. Salı gecesi beheri 40 kadar Alman taryaresinden müteşekkül iki büyük grup Beyrut üzerinden İraka doğru uçmuştur. Hergün sivil kıyafette 50 kadar Alman turisti getirmektedir. Bunların ekserisi Bulgar pasaportunu hâmidir.

troyer batırılmışlardır. Girid sularında, stukalar, cem'an 1600 ton hacminde iki ticaret vapuru ile bir kabotaj vapuru ve bir avizo tahrir etmişlerdir.

Büyük Britanya etrafındaki deniz bölgesinde muharebe taryareleri Pentland-Firthin garbında büyük bir kargoya hücum etmişlerdir. Kargoya tam isabet kaydedilerek ağır hasara uğratılmıştır.

SIVAS ET ALİEMİNDE

Bay Rooseveltin nutku ve Japonyanın hassasiyeti

Yazan: Selim Ragıp Emeç

Uzakşarkta daimi bir rekabet halinde bulunan Amerika ile Japonyanın bugün; birbirinin hareketini her zamandan daha dikkatli bir mürakabeye tâbi tutmaları tabiidir. Amerikayı her alâkadar eden mevzu Japonyanın kulaklarını kabarttığı gibi Japonyanın alâkasını davet eden her hâdiseye Amerikanın kendisini meşgul olmak mevkiinde ve mecburiyetinde görmesi haklıdır.

Nitekim Cümhurreisi Bay Roosevelt'in nutku münasebetile Japon Başvekâletinde yapılan toplantılar da bunu teyid etmekte dirlir. Maamafih Bay Roosevelt bu nutkunda Japonya ile Amerikanın münasebatına uzak, yakın hiçbir temasta bulunmamıştı. Bunun, iki memleket arasında bir yakınlaşma hareketinin işareti gibi telâkki eden bazı gazeteciler ilk fırsattan istifade ederek Amerikan Hariciye Sekreteri Bay Cordell Hull'e bazı sualler tevcih ettiler. Memleketin dış siyasetinde ki seyir ve inkişafı Cümhurreisi kadar yakından bilmek ve takib eylemek mevkiinde bulunan bu zatın verdiği cevap, iki taraf münasebatının eski vaziyetinde olduğunu beyana inhisar etti. Şu hale göre Cümhurreisinin Amerikan - Japonya münasebatına temasa etmemiş olması, vaziyette her hangi bir değişikliğin işareti değildi. Cümhur Reisi, şimdilik bu mevzuu bir tarafa bırakmak iste-

miş ve Japonyanın Üçlü paktla yakın alâkasını ihmal ederek yalnız Atlantik sahasile meşgul olmayı tercih etmiştir. Maamafih herkeş malûm bir hakikattir ki Japonya için Amerikanın dış meselelere müteallik hattı hareketi bilhassa iki bakımdan Japonyayı şiddetle alâkadar eder:

1 — Üçlü pakt azasına Amerikanın bir tecavüzü kaydedilgi takdirde.

2 — Japonyanın iktisaden çemberlenmesi gibi bir vaziyet hasıl olduğu takdirde.

Her iki ihtimalden birinin tahakkuku ile beraber Japonyanın harbe müdahalesi de zarurî olacaktır. Son Berlin dönüşünü müteakib Japon Hariciye Nazırı Bay Matsuo'nun sarahatle beyan ve işaret eylediği bu muayyer, hattı hareketten inhiraf olunabilmesi için ortada değişmiş çok şeylerin bulunması lâzımdır. Halbuki nutkun iradını müteakib Tokyoda göze çarpan hassasiyet, müsaverele kabine azasının toplantıları bu toplantılara ordu ve donanma mümessillerinin iştiraki, Japon - Amerikan görüş farklılığın her zamanki kadar çanlı ve her zamanki kadar yakınlaştırılması güç görünüyor. Galiba Bay Roosevelt'in nutkunda dikkati çeken umumi ipham ve bitaraflık kanununun şimdilik meriyet mevkiinde ipka edilme istenmesi de bundan ileri geliyor. Amerika, aksi bir ihtimal tahakkuk edinceye kadar, Avrupa ve alelûmum Mihveri alâkadar eden meseleler karşısında şimdilik Japonyayı kale almak zaru retindedir.

Selim Ragıp Emeç

Amerikaya kiralanan üs

Antiqua 30 (A.A.) — Antiqua üslerinin Amerikaya kiralanmasına aid mukavele İngiltere kralı namına adanın valisi Amerikan hükümeti namına da Amerikan konsolosu tarafından imza edilmiştir.

Lord Halifaxın beyanatı

(Baştarafı 1 inci sayfada)

teşebbüs hususunda tereddüde sevk edeceğini ilâve etmiştir. Nevyork 30 (A.A.) — İngiltere üzerindeki gece hava akınları bundan böyle Almanlara daha pahalya mal olacaktır. Şimdi İngiliz taryareleri geceleri hücum eden Alman taryarelerinin yüzde beşini muntazaman düşürmektedirler.

İngiltere büyük elçisi lord Halifax birkaç haftaya kadar bu hava ziyaretçilerine karşı daha müessir tedbirler alınacağını beyan etmiş tir.

Sabahtan Sabaha:

Maarif bütçesi münasebetile

Mecliste Maarif Vekiline tevcih edilen sualler arasında bir de şu mühim nokta vardı: — İnzibat meselesi.

Maarif Vekili buna kısaca şu cevabı verdi: — Geçen yıl 200 talebe cezaya çarptırılmış. Bu yıl çok şükür bu yekûn yüze indi.

Eğer inzibattan, disiplinden kasıd böyle bir istatistik çıkarmaksual de cevab da yerindedir. Fakat inkılab maarifinden anladığımızı inzibat bu değildir. İctimai, harsî ve siyasi bir reform yapan Türk inkılabı bu hamlelerin yiktiği âdet ve ananeleri cemiyetin ruhundan, iliklerinden, beyninden söküp atmak için yeni bir nesil yaratmağa mecburdur. Bu neslin bir vazifesi de bugünkü dünya hâdiselerinin ihtiyaç gösterdiği gibi bir ruhta bir kafada hattâ bir kıyafetteki ölçüde yekpare olmağa çalışmaktır. Hangi maarifimizi iddia edebilir ki mekteplerimizde böyle bir nesil yetiştiriyoruz?

Son zamanlarda çok söylenen (İşbirliği) her şeyden evvel bir neslin ruhunda, kafasında ve hamlesine vereceği istikamette kendini göstermelidir. Dili, duygusu, heyecanı ve hamlesi bir, Şefi gibi yolu, ışığı, ideali bir, ordusu gibi silâhı, cephanesi, teşkilâtı kuvvetli bir gençlik yaratmak vazifesini deruhde eden maarifimiz, buna muvaffak olmuş mudur?

Eski mahalle argosile konuşarak, en sade cemiyet terbiyesine lâkayd kalan, yaşa, ilme ve san'ata kıymet vermiyen, ne olacağını tayin edemiyerek muayyen tahsil devrelerini atlayıp taysiye ve ihtimas yolu ile beylik kâpiya bağlanmayı en kestirme kazanç yolu gören bir münevverler zümresinin memleketi ve inkılabı destekliyecek kudrette olduğunu kim iddia edebilir?

İnzibat meselesi her memlekette ve her devirde görülen münferid haylazlık vak'alarını hesablamak değildir. Maarif Vekilimiz de bizden iyi bilir ki gençliği bir hamur gibi yoğurup forme etmek mecburiyetindeyiz. Kafa hamulesi, istikbal kaygısı ve hayat zaruretleri ile bu vahdet; tahakkuk ettirmedikçe maarifimizin vazifesinde tamamiyle muvaffak olduğunu kabul edemiyeceğiz.

Buchan Cahid

Şehir Haberleri

Gıda maddelerinin fiyatları niçin yükseliyor?

Bazı gıda maddelerinin, memlekette mebzulen bulunmasına rağmen, fiyatlarının yükselmesine bazı tarихların ellerindeki malları çıkarmak istememeleri sebep gösteriliyor

Bazı gıda maddelerinin hakiki kıymetlerinden pek yüksek fiyatlarla satılmağa başladığı görülmektedir.

Belediye İktisad Müdürlüğü, gıda maddeleri fiyatlarının bu gayri tabii yükselişindeki sebepleri tetkike başlamıştır. Şimdiye kadar bu tetkiklerden elde edilen neticelere nazaran; bilhassa kuru sebze ve meyva fiyatlarının nisbeten ucuz ve gittikçe düşmekte olduğu tesbit edilmiştir. İktisad Müdürlüğü bu tetkiklerine devam ederken diğer taraftan da bulgur, bakla, pirinç, fasulye gibi halkın zaruri ihtiyaçlarının geçen seneki, iki ay evvelki ve hali hazır vaziyetteki fiyatlarını mukayeseli bir şekilde tesbite karar vermiştir.

Alâkadarlarca elde edilen neticelere göre; memlekette bu neviden gıda maddeleri bol miktarda bulunduğu halde bazı tüccarlar ellerinde bulunan malları çıkarmak istemediklerinden fiyatlar gayri tabii bir vaziyette yükselmiştir.

Ellerinde gıda maddeleri bulunduğunda satmak istemiyen tüccarlar hakkında ihtikâr suçları kanuni takibat yapılacaktır.

Asker ailelerine azamî kolaylık gösterilecek

Bugün 940 yılı mali sene sonu olması dolayısıyla Belediye Dairni Encümeni öğleden evvel bir toplantı yapacak ve geçen sene yapılan işlerin hesabını tetkik edecektir. Geçen seneye aid bütün mali hesap ve muamelâtı bugün cuma kadar tamamlanacak ve devredilecektir.

Pazartesi gününden itibaren 941 mali yılına aid işlere başlanacaktır.

Belediyenin bu seneki bütçesinde asker ailelerine yapılacak yardımlar için geniş tahsisat ayrılacaktır. Vali ve Belediye Reisi Dr. Lütfi Kırdar bunu bu hususta alâkadarlara bazı direktifler vermiş ve asker ailelerine azamî kolaylıklar gösterilmesini emretmiştir.

Otomobil altında kalan ihtiyar

Dün doksan yaşında bir ihtiyarın ağır surette yaralanması neticelenen bir otomobil kazası olmuştur.

Fatih Fevziye caddesinde oturan 90 yaşlarında Halil adında bir ihtiyar, dün Çarşıkapı caddesinden geçerken, şoför Süleymanın idaresindeki 2650 numaralı otomobili sarmasına uğramıştır. Bu çarpma neticesinde vücudunun muhtelif yerlerinden ağır surette yaralanan Halil, baygın bir halde, Cerahpaşa hastanesine kaldırılmıştır. Şoför yakalanmış, kaza etrafında tahkikata başlanmıştır.

Altın düşüyor

Altın fiyatları normal şekilde düşmekte devam etmektedir. Altının dünkü fiyatı 26.80 lira idi. 24 ayar külçe altının da gramı 3.34 kuruşa kadar düşmüştür.

Bu yıl balık ihracatımızın yekûnu çok yüksek

Geçen sene ile bu senenin 4 ayı zarfında yalnız 2.300.000 liralık taze balık ihracat edildi, sardalya ihracatı, bazı maddelerin getirilememesi yüzünden biraz noksan

Balık ihracatımız, bu sene geçen seneye nisbetle yüksektir. Bu sene, harbin Balkanlara da sirayet etmiş olmasına rağmen ihracat büyük miktarda yapılmıştır. 1940 ve 1941 senesinin ilk dört ayı da dahil olduğu halde taze balık ihracatımız 2.300.000 lirayı bulmuştur. Halbuki geçen sene aynı aylar zarfında taze balık ihracatı 1.700.000 liraya baliğ olmaktadır. Tuzlu balık ihracatı kiloda düşmüş olmasına rağmen kıymet itibarıyla artmıştır. Bu da bu sene balık fiyatlarının geçen seneye nisbetle fazlaşmış olduğunu göstermektedir. Sardalya ihracatına

gelince; 1940 senesinin ilk dört ayı zarfında fazla olmuş ise de bilhassa sardalya ve salamura balıkta kullanılan bazı maddelerin haricden getirilememesi dolayısıyla ihracat azalmıştır. Bu maddelerin getirilmesi mümkün olduğu takdirde sardalya ve salamura balık ihracatı da artacaktır. Bu sene zarfında balık ihraç edilen memleketlerin başında Romanya, Bulgaristan, Almanya, Çekya, İtalya, Macaristan ve Filistin gelmektedir. Bu memleketlerden diğer bir çok memlekete de balık ihraç edilmiştir.

Garib bir kahve ihtikârı hikâyesi

90 kuruşluk kahveyi 200 e satan bir adam; mahkemede nasıl mevhum dükkân sahibi oldu?

Garib bir ihtikâr hâdisesi adliyyeye intikal etmiştir. Şemsi isminde biri, Tahmiste kuru kahveci Mehmed efendiden yarım kilo çekilmemiş kahve almış ve buna 90 kuruş para vermiştir. Fakat, bilâhare Beşiktaşta Acem Mehmedin kahvesinden erkadaş şoför Nevzad rastlamış ve kahveyi aldığı fiyat üzerinden ona satmıştır. Aradan birkaç saat geçmiş, Nevzad da aynı kahveyi Saim isminde bir tanıdığına yüzde iki yüz ihtikârla 300 kuruşa satmıştır. İşin tuhaf tarafı Saimin kuru kahveci Mehmed efendinin dükkânında çalışmasıdır. Saim biraz evvel kendisinin 90 kuruşa verdiği kahveyi 300 kuruşa satılmağa doğrudan karaköia gitmiş ve işi ihbar etmiştir.

Böylece Nevzad ihtikâr suçundan adliyyeye sevk edilmiştir.

Maznun, dün Asliye 2 nci ceza mahkemesinde yapılan duruşması sonunda 25 lira para cezasına mahkûm edilmiştir. Mahkeme, dükkânı bulunmayan Nevzadın kanun hükümlerine uymak için mevhum dükkânının da 7 gün müddetle seddine karar vermiştir.

Nevzad, mahkemeden çıkınca, koridorda;

« Eh, mahkeme bizi dükkân sahibi de etti. Bir suç işledik, dükkân sahibi olduk. Fena değil.» Demmiştir.

Dükkân ihracatımız

Dükkân ihracatımız 400 bin lirayı bulmuştur. Sevkedilen malların en mühim kısmını muhtelif memleketlere gönderilen 200 bin liralık deri teşkil etmektedir. Bu deriler Almanya, İtalya ve Amerika'ya gönderilmiştir. Diğer ihraç edilen mallar arasında Almanya'ya tütün, Misira bahk, İngiltereye kendir bulunmaktadır.

Baltacioğlunun konferansı

Sarıyer Halkevi Reisliğinden: 1 Haziran 1941 Pazar günü saat 16 da Evimiz salonunda saygın profesör İsmail Hakkı Baltacioğlu tarafından (Türk nedir?) mevzulu bir konferans verilecektir. Herkes gelebilir.

Ekmek fiyatları 20 para ucuzlayacak

Belediyenin yaptığı tecrübeler müşbet netice verdiğinden ekmek fiyatlarında tenzilat yapılması mümkün görülüyor

Belediyece hususi surette bazı fırınlarda yaptırılan tecrübeler nazaran, bir çuval undan 103 ekmek imal edildiğini evvelce yazmıştık.

Tecrübelerden elde edilen bu ekmek nümuneleri tahlil edilmeğe üzere Belediye kimyahanesine gönderilmiştir. Kimyahanenin verdiği raporu müteakib ekmek fiyatı yeniden tesbit edilecektir.

Şehir Meclisi azasından Ferid Hamal, ekmekçilik mütehassısı E. sad, Belediye İktisad İşleri Mürakibi Salâhattin ve fırınlar cemiyeti reisi Ahmed Rızadan müteşekkil bir komisyon dün Belediyede içtima ederek ekmek işlerine aid bazı müzakerelerde bulunmuştur.

Alâkadarlarca yapılan tetkiklere göre beher bir çuvalından 950 gramlık 103 ekmek imal edilebileceğinden fiyatların 20 para daha ucuzlatılabileceği anlaşılmaktadır.

Gönüllü hastabakıcılık için 500 bayan müracaat etti

Yardımsevenler Cemiyeti, dün saat 17,30 da Eminönü Halkevinde bir toplantı yapmış ve hastabakıcılık kurslarına aid bazı müzakerelerde bulunmuştur.

Yardımsevenler Cemiyeti tarafından açılacak hastabakıcılık kursları 8 Hazirandan itibaren şehrimizdeki bütün hastanelerde faaliyete geçecektir. Cemiyete şimdiye kadar 500 ü mütecaviz bayandan müteşekkil gruplar teşkil edilmiştir.

Kurslarda yüksek okul mezunları dört ve lise, ortaokul mezunu genç kızlarımız da altı hafta ders göreceklere.

Mahkûm olan sahtekâr

Eshabi mesalih namına sahte fak rühâl ilmi haberi yaparak, menfaat temin eden belediye odacılarından İbrahim Etem hakkındaki duruşma, asliye 1 inci ceza mahkemesinde dün neticelenmiştir. Mahkeme, suçlu İbrahimi 1 sene müddetle hapse ve 22 lira para cezasına mahkûm etmiştir.

Çay stoklarına vaz'iyed edildi

Çay tevziatında yolsuzluk iddiaları üzerine Fiat Mürakabe Bürosu harekete geçti, dün bir muhtekir cürmümeşhud halinde yakalandı

Fiat Mürakabe Bürosu, dün piyasada yaptığı tetkikler neticesinde fahiş fiyatlar satan bir esnafı yakalamıştır. İran tebasından olan Ali oğlu Rüstem isimindeki bu çaycı bir sandık çayı toptan olarak 750 kuruşa satarken yapılan ihbar üzerine cürmü meşhud halinde yakalanmıştır. Halbuki bir sandık çayın toptan olarak azami 550 kuruşa satılması lâzım gelmektedir. Suçlu Müddeiumumiliğe verilmiştir.

Fiat Mürakabe Bürosu, dün başka çay tevziatında yolsuzluk olduğu hakkında yapılan bazı iddialar üzerine piyasada tetkiklere başlamıştır. Büro şimdiye kadar piyasaya tevzi edilen çayların satış fiyatlarını ve diğer vilâyetlere gönderilen çayların listelerini tetkik etmektedir.

Tetkiklerin daha esaslı bir şekilde yapılması için eldeki stoklara da vaz'iyed edilmiştir. Bu suretle satılan çaylarla hâlen mevcut stoklar karşılaştırılarak umumî satış kontrol edilecektir. Komisyon ayrıca bakkallar ve diğer esnaf elinde mevcut bulunan çayların bildirilmesi için bakkallar cemiyetine müracaat etmiştir.

Eminönü Halkevinin muvaffakiyetli bir temsili

Dün akşam 21 de Eminönü Halkevi temsil şubesi memleketimizde ilk defa olarak, Sofoklesin meşhur (Kral Ödib) isimli 5 perdelik trajedisini oynamıştır. Türkçeye Kemal Emin tarafından tercüme edilen ve Dr. Celâl Tahsin Boran tarafından sahneye konulan eser büyük bir muvaffakiyetle temsil edilmiş ve salonu hucuhing dolduran halk tarafından takahürle karşılanmıştır. Temsilde bilhassa Niyazi, Şükriye, Saim Kerim, Renan, Hasan, İbrahim, Şinasi, Şakir, İskender, Ziya, Kemal çok muvaffak olmuşlar, diğer gençler de kendilerine düşen vazifeleri layıkile başarmışlardır.

Galatasaraylıların pilâvı

Galatasaraylıların mutad senelik pilâvlarını yarın yiecekledir. Bütün mezunlar ve davetliler saat 10,30 da mektebe toplanacaklar, hep birlikte Taksim abidesine giderek bir çelenk koyacaklardır. Bilâhare mektep salonunda toplanacak eski mezunlar, en yeni mezun ve bir talebe birer konuşma yapacaklardır. Bunları takiben yemek yenecektir.

Hergün

(Baştarafı 2 nci sayfa) harbi kazanmak için İngilterenin yeni bir şey yapması lâzımdır. Kanunimizde bu yeni şey de, şimdiye kadar yaptığının aksi olmak icab eder. Yani, İngiltere, milletlerin «arkalarına geçerek» onlara «garanti» vermek yolunu bırakıp onların «önlerine geçerek» kılavuzluk etmeğe mecburdur. Nitekim, Almanya böyle yaptı. Evvelâ, bütün harekâtın mes'uliyetini kendi üzerine aldı; sanien, İtalya bozulduğu zaman, onun önüne geçip birinci rolü deruhte etti. Son bir misali de Balkanlarda gördük: İngiltere Yunanlıların arkasından yürüdü, Almanya da Bulgaristanın önüne geçti ve ona yalnız muharebe meydanlarını temizleme vazifesini bıraktı. Muzaffer olmak için İngiltere de bu usulü kullanmaya mecburdur!

Muhittin Biçgen

Defterdarlık faaliyete geçti

(Baştarafı 1 inci sayfa) maktada olan verginin teyidi hakkında hükümün tatbikatına bugünden itibaren başlanmıştır.

Millî müdafaaimizin bir kat daha kuvvetlenmesini istihdaf eden yeni vergilerle hazineye, 1941 mali senesi içinde 35,5 milyon liralık muhim bir varidat temin edilmektedir.

Bununla beraber yeni vergilerin tevzi sureti iyi bir şekilde tanzim edilmiş olduğunda nükelleflere ağır bir yük isabet etmemektedir. Esasen vatandaşlarımız, bu fevkalâde zamanların ehemmiyetini de bihakkin müdrik bulduğundan bu itibarla da yeni vergiler hiç de fazla görülmemektedir. Yeni vergi uygulaması doğrudan doğruya alâkadar eden kısımlarını yazıyoruz:

Kazanç vergisi

Beyannameli kazanç mükelleflerine (beyannameli doktorlar, avukatlar ve müesseseler dahil) geçen sene yapılan yüzde 50 zam, bir misline iblâğ edilmiştir. İradî kazanç mükelleflerine (iradî doktorlar, avukatlar, şirketler, büyük ticarethaneler dahil) geçen yıl yapılan yüzde 25 zam bir misline çıkarılmıştır. Mükellefler, Haziran taksitini verirken bu zamlar da alınacaktır.

Şekerden mamul maddeler ve nebati yağlar

Bonbon, karamelâ, sekerleme ve emsali gibi şekerden mamul maddeler yüzde on istihlak vergisine tâbidir. Pasta ve emsali de bu çerçeveye girmektedir. Tahan helvası istisna edilmiştir. Fakat şekerin aslına hiç bir zam yoktur.

Kepekli yerli mahsullerden istihlak edilmekte olan zeytinyağı, susamyağı, ayçiçeği vesair yağlar da yüzde 10 muamele vergisine tâbidir.

Nakliyat vergisi

Nakliyat ücretlerinde 10 paralık kesirlerin kaldırılması temin için kanuna yeni hükümler konulmuştur. Nakliye resmine zamın vesair vergi ve resimlerin ilâvesinden sonra nakliye ücretleri yekûnunda husule gelecek kuruş kesirleri 20 paradan aşağı olursa 20 paraya ve daha yukarı olanlar kuruşa iblâğ edilmiştir.

Meselâ: Kadıköy vapurları birinci mevki bileti 11,10 dur. Yeni resimle 11,20 olacaktır.

İstanbul tramvayları

İstanbul tramvaylarında küsurat esasen kaldırılmış olduğundan biletle ücretlerinde bir değişiklik yoktur.

Tenvirat için elektrige zam

Sinaî müesseselerde kuvvei muharrike olarak istihlak edilen elektrik için bir zam yoktur. Zam, müşteriler tarafından tenvirat için istihlak olunan kısma aiddir. Buna, buz dolabları da dahildir.

Zam: Elektrigin beher kilovat saatinden yüzde elli miktarındadır. Meselâ: 1 kilovat aslında 12 kuruştur. Buna eskiden 2 kuruş istihlak zammı yapılmıştı. Şimdi de 1 kuruş zammile beher kilovat saat 15 kuruşa çıkarılmaktadır. İstanbulda müşteriler tarafından bir sene istihlak olunan elektrik miktarı 25 milyon kilovat saattir. Bu miktarın yeni vergi zammı 250.000 lira tutmaktadır.

İstanbulda 130 binden fazla abone mevcuttur. Yeni kanun 1 Hazirandan muteber olmakla beraber aynı günde bütün saatlerin kontrolü kabul olamayacağından bunun tesbiti için 10 günlük bir zaman ayrılmıştır. Bu on gün içinde idarenin memurları aboneleri gerekerek hangi gün saatleri tesbit ederlerse, yeni zam o günden muteber olacaktır.

Havagazi

Havagazinin de beher metre mikâbına yüzde 50 zam yapılmıştır. Meselâ: Havagazinin beher metre mikâbı hâlen 6 kuruş 25 paradır. Buna eskiden 1 kuruş istihlak resmi zamm edilmişti. Şimdi 20 para zam yapılarak 8 kuruş 7 paraya çıkarılmaktadır. Bundaki zam da elektrik gibi muamele görecektir.

Teşviki sanayiden istifade eden müesseseler

Teşviki sanayi kanunundan istifade eden müesseselerden kazanç vergisi yerine geçen senedenberi alınan müdafaa vergisine yüzde 50 zam yapılmıştır.

Bina vergisi

Meskenlerde bina vergisinin altında bir, varidat olarak üçte biri nisbetinde müdafaa vergisi zamm edilmiştir.

Posta ve telgrafta

Adi mektuplarla kartpostallar, kıymetsiz ticaret eşyası örnekleri ve adli tebligattan bir kuruş, taahhüdü mektuplar için ayrıca bir kuruş, iadeî taahhüdü mektuplarda gene ayrıca iki kuruş, telgraflardan 50 kuruşa kadar olanlarda 5 ku-

ruş, 50 den yüz kuruşa kadar olanlardan on, yüzden 250 kuruşa kadar olanlardan 15, daha fazla olanlardan 20 kuruş müdafaa vergisi alınacaktır.

Tütün ve içkilere yapılan zam 20 sigarayı muhtevî paketlerden 11 kuruş ve daha yukarı olanları beher paketine bir kuruş ve bu fiattan aşağı satılanların beher paketine 20 para, enfiye ve tömbeki dahil fabrikalar mamulâtından 25 gramlık paketlerde satılan tütünlerde beher pakete 60 para, diğer bilûmum mamulâtına 20 ve 25 gramlık beher paketine bir kuruş içkilere rakı, konyak, konyak ve likörlerde şişe hacirleri 15 ve 25 santilître olanların beher şişesine 5 kuruş, 35 ve 50 santilître olanların beher şişesine 8 kuruş, şişe hacirleri 50 santilîtreden fazla olanların beher şişesine 12 kuruş, şampanya ve viskinin beher şişesine 75 kuruş, şarabların beher litre sine 2 kuruş.

Biraya zam yapılmamıştır.

Yeni kanunla damga resminde yapılan değişiklikler

1 — Yabancı memleketlerde tanzim olunup Türkiye'ye gönderilen evrak ve senedler, şimdiye kadar resmi dairelere ibraz edildiği veya üzerine mürsülünlemler veya hâmilileri tarafından devir veya ciro muamelesi yürütüldüğü takdirde damga resmine tâbi idi. Yeni taddilata göre, (herhangi bir suretle Türkiye hükûminden istifade edildiği) takdirde dahi damga resmine tâbi olacak ve resim, hükûminden istifade edenler tarafından ifa olunacaktır.

2 — Çeklerle bankalar arasındaki münakale ve tediyeye emirle rine aid hüküm, genişletilerek (çekler, bankalar veya ticarethaneler arasındaki münakale, tediyeye, irsal, teslim ve tahsil emirlerine alelûmun havalanemeleri ve havale mektupları (5) kuruş ve muhteviyatı (20) liraya kadar olan posta ve telgrafta havalanemeleri (2) kuruş ve yirmi liradan fazla olanlar (5) kuruş damga resmine tâbi tutulmuştur. (Bu resim miktarları 3828 sayılı kanununun, II nci maddesi mucibince % 50 zamma tâbidir.)

3 — Türkiye'de tanzim olunup doğrudan doğruya yabancı memleketlere gönderilen evrakla çeki- len teklâfların damga resimleri, Türkiye'de kalan kopyalarına pul yapıştırılmak suretile ifa olunacak ve bu kopyalar tahakkuk mürruru zamanı müddetince saklanacaktır.

4 — Sigorta âkidlerine aid damga resimleri, prim, idare masrafları vesair her ne nam ile olursa olsun müşteriden alınan paranın yekûnu üzerinden ifa olunacaktır.

5 — Alelûmun ticari ve sinaî müesseselerle bankalar ve şirketler ve 3659 sayılı kanununun sumulüne giren müesseseler tarafından tanzim olunan (her nevi arzuhal, istifanemeler, lâyiha, muhtıra, beyanname ve ihbarnameler ve bu mahiyette resmi makamlara çekilen telgrafların, melerim mühürü ve imzalı nüshaları) puluz veya pulu noksan olmağında takdirde damga resmi cezai- le birlikte tanzim edenlerden alınacaktır. Bu ceza affa tâbi değildir. Bu kabul evrakı kabul eden ve üzerine muamele yapanlar hakkındaki hüküm bakidir.

6 — Yukarıda yazılı hükümler 1 Haziran 1941 tarihinden itibaren yürümeğe başlıyacaktır.

Hülâsa: Damga resimlerinden artan bir resim yoktur. Yalnız mükellefiyet haricinde bulunan bazı kıssımlar mükellefiyet içine alınmıştır.

Kibrit zammı Kibritin beher kutusuna yapılan zammın kat'î şekli hakkında dün akşama kadar şehrimiz alâkadar makamlarına resmi bir tebliğ olmamıştır. Ancak bu zammın 10 para olduğu ve bir kutu kibritin 100 paraya çıkarıldığı zannolunmaktadır.

Diğer zamlar ve tatbikatı

Yukarıda yazdığımızdan başka evvelce de nesrettiğimiz gibi diğer bazı mevad üzerine de zamlar yapılmıştır.

Defterdarlık, yeni zamların tatbikatı için lâzım gelen tertibatı almıştır. Kanunlar hakkındaki mütemimmî talimatnamelerin bugünlerde Defterdarlığa gelmesi beklenmektedir.

Tünel ücretlerine zam

1 Hazirandan itibaren Tünelde birinci mevki ücretlerine 10 paralık bir zam yapılacaktır. Nakliye vergisi olarak ilâve edilen bu 10 para ile birinci mevki 4 kuruş olmaktadır.

Yeni vergiler yarın tatbik edilecek Ankara, 30 (Hususi) — Vergilere yapılacak zamlara dair olan kanun lâyihası nesredilmektedir. Yeni vergiler 1 Haziran Pazar günü tatbik edilmeğe başlanacaktır.

Pazar Ola Hasan Bey Diyor ki:

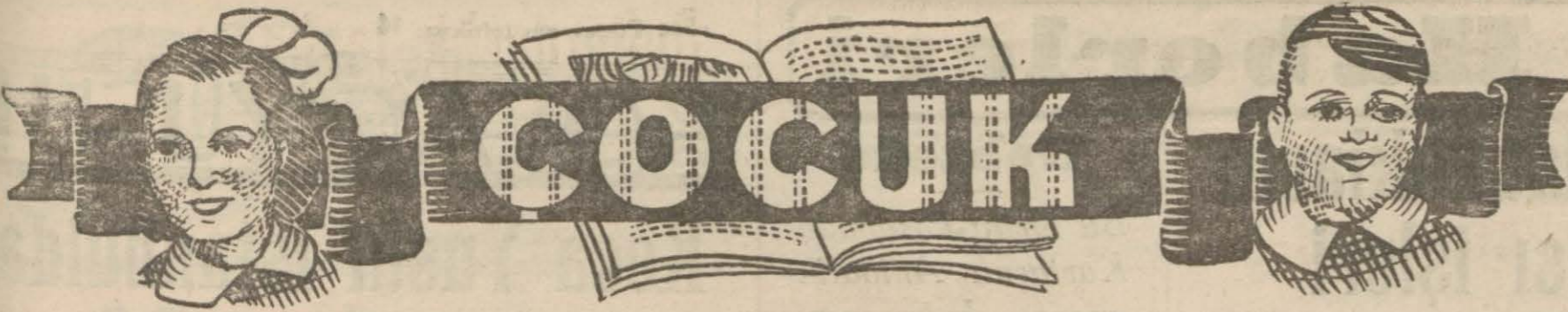

Hasan Bey — Eski denberi akıl hastanesine...

... Bir radyo koyup, hastaların musiki...

... Ve ajans haberlerinden istifadesinin temini için teşebbüsler yapıldığı söyleniyordu. Ne oldu kuzum bu teşebbüs?

Hasan Bey — Herhalde suya düşmüştür... Bu zamanda radyo dinliyen akıllılar deli oluyorlar. Delilerin ne olacaklarını artık kıyas et!

Kedi ile köpek

Kedi dedi, miyav miyav..
Köpek dedi, havhav havhav..
Kedi dedi, Pamuk adım;
Köpek dedi, Yumuk adım;
Her ikisi aynı evde,
Buluşmuştu bir gölgede.
Kedi biraz kibirdi.
Böyle olur çünkü kedi.
Köpek ise mütevazı,
Huyu değil sevmek nazı.
Kedi biraz yana yattı,
Hiç susmadı hep anlattı,
Sen beklersin kapı önü.
Geçirirsin bütün günü.
Beni görsen kanapede,
Yerde değil hep tepede;
Kurulum otururum,
Hiç iş görmez boş dururum.
Sense hep konuşun,
Ses duyunca pek coşarsın.
İşin duyduğum bekçilikmiş,
Kolay değil böyle bir iş
Senin için bende olsa,
Senin gibi çekmem tasa.
Hiç dolaşmam otururum.
Bir kenarda hep dururum.
Ne olacak kim ne der ki,
Su sözüme sen di beki,
Köpek kızdı bu laflara,
Hem başına hem çığırda,
Hiçum etti kaç kedi,
Sen karışma bana dedi,
Ben işimi çok severim,
Karışmasın kimse derim.

Yeni bilmecemiz

Altı harfli bir kelimeyim.
Baştan dört harfime para koyarlar.
Baştan beş harfim et satar.
Evler, dükkanlar bir araya gelince,
altı harfim de bir araya geldi,
onların bulunduğu yerin ismi oldu.
Ben neyim biliniz.
Doğru bilenlerden bir kişiye
bir futbol topu, bir kişiye bir şişe
kolonya, bir kişiye maroken kaplı
bir muhtıra defteri, diğer kaza-
nanlara da zarif ve muhtelif he-
diyeler verilecektir.

Geçen bilmecemizde kazananlar

Geçen bilmecemizde ka-
zanların isimleri Pazartesi günü
çıkacak sayımızda ilan edile-
cektir. Hediye kazananlardan
İstanbulda bulunanlar, hediye-
lerini Pazartesi ve Perşembe
günleri idarehanemizden ala-
bilirler. Taşrada bulunanların
hediyeleri posta ile adreslerine
gönderilir.

Şarlo kaçakçı

Meşhur komik Şarlo, film ar-
tisti olmadan evve: birçok işe gir-
miş, bu işlerin pek azında muvaf-
fak olmuş, pek çoğunda becerik-
sizlik gösterdiği için işten atılmış.
yeniden iş aramaya mecbur kal-
mıştı, Günün birinde gene iş arar-
ken, bir gümrük kaçakçısı ile kar-
şılaştı. Şarlo gümrük kaçakçısını
tanıyıyor, ne iş yaptığını bilmi-
yordu. Kaçakçı:

— Şarlo sana ben bir iş vere-
ceğim. İş çok kolaydı, her halde
elinden gelir. Kazanç da fena de-
ğil, sana hergün bir lira para...
Bütün işin kızmıla beraber dolaş-
mak olacaktır.

Şarlo, kıza baktı. Genç, ve ol-
dukça da güzeldi.

— Böyle işe can kurban.
Demekten kendini alamadı.

Kaçakçı Şarloya hemen o gün
bir lira güdelliğini verdi:

— Yarın sabah dedi, kızımı ala-
caksın, birlikte hududu geçer, ge-
ne birlikte buraya gelirsiniz.
Yarınki güdelliğini de gelir gel-
mez öderim.

Şarlo kaçakçının yanından ay-
rılınca, dosdoğru bir lokantaya
gitti. Karnını bir güzel doyurdu.
Ve gece rahat bir uykuyu. Sa-
bahleyin kaçakçı Şarloyu bulmuş-

tu. Yanında çok şişman bir genç
kız vardı. Yüzü kaçakçının bir gün
evvel Şarloya tanıdığı kızına çok
benziyordu. Her halde onun kar-
deşi olacaktı. Kaçakçı:

— Şarlo, dedi, haydi kızımı al,
sen ata bin, kızım da katıra bine-
cek, birlikte yola çıkacaksınız.

Şarlo merak etmişti:

— Öbür kızımıyla birlikte gide-
cek değil miydik?

Kaçakçı ile kıza Şarlonun bu
sözüne güldüler:

— Benim kırk tane kızım yok,
bir tane var. İşte o da yanımdaki.

Şarlo gözlerini uğuşturdu. A-
caba bir gün evvel mi yanlış gör-
müştü, yoksa şimdi mi yanlış gö-
rüyor.

— Şişmanlamışım değil mi
Şarlo?

— Şişmanlamış olmasına şiş-
manlamışsınız amma, merak et-
tim. Bir gecede bu kadar şişman-

Hyabilmek için hangi kuvvet şu-
rubunu içtiniz?

— Sen böyle şeylere pek karış-
ma Şarlo, bizim mesleğimizde bu

takım değişiklikler pek kolay olur.
Haydi şimdi siz hemen yola çı-
km.

Genç kız katıra bindi, Şarlo da
ata, genç kızın katırı önde, Şar-
lonun atı arkada yola çıktılar.

Şarlo meraktan çathyordu. Dü-
şünüyör, düşünüyör, genç kızın
bir gecede bu kadar şişmanlama-
sına bir türlü bir mana veremi-
yordu.

Birdenbire Şarloyu şaştratacak
bir hâdise oldu. Şarlonun atı genç
kızın belinden sarkan dantelin uc-
unu ağzıyla yakalamış çekiyordu.

Genç kız katırdan aşağı düştü. At
dantelin ucunu bırakmıyordu.

Genç kız olduğu yerde bir topağ
gibi dönmiye başlamıştı. O dön-
dükkçe at geri geri çekiliyor, dan-
telin öbür ucu bir türlü meydana
çıkıyordu. Nihayet dantel yerde
bir yığın haline geldi. Genç kız,
Şarlonun bir gün evvel gördüğü
kadar zayıflamıştı.

Genç kız Şarloya baktı:

— Şimdi ne yapacağız?

Şarlo hâlâ işin farkında değildi:

— Bayan, kadın giyimine karış-
mak erkeklerle düşmez amma, me-
rak ettim. Siz ne diye belinize o-
tuz kırk metre dantel sarıp şişman
lıyorsunuz. Halbuki benim bildiğim
kadınlar arasında şişmanlık değil,
zayıflık modadır. Hem size de şiş-
manlık hiç yaraşmıyör. Bakın şim-
di ne güzel oldunuz.

Şarlo bunları söylerken, genç
kız korku içinde haykırdı:

— Eyvah, geliyor, mahvolduk.

Şarlo etrafına baktı, geleni gör-
müştü:

— Korkmayın dedi. Hırsız de-
ğil, ben tanırım gümrük kolcusu-
dur.

— Gümrük kolcusu olması fena
ya... Bizi yakalarsa ne cevap ve-
ririz?

— Hiç gezmeye gidiyoruz, de-
riz.

— Haydi aptal kimi kandıraca-
ğız, bizim hududdan kaçak dantel
kaçırdığımızın farkına varmaz mı
sanıyorsunuz?

— Biz kaçakçı mıyız?

Şarlo, gördüğü işin ne olduğunu
ancak o zaman anladı, fakat iş iş-
ten geçmişti. Gümrük kolcusu
yaklaştı, her ikisini birden yakala-
dı. Hududdan kaçak dantel ge-

çirmek cürmüle mahkemeye ve-
rildiler.

— Burun neye yarar?

— Görmiye bay öğretmen.

— Saçmalıyorsunuz, burun gör-
miye mi yarar?

— Evet fay öğretmen, burnu-
nuz olmasaydı, gözünüzü taka-
maz, bu yüzden de hiç bir şey gö-
remezdiniz.

— Bana uzun bir mektub yazan o-

TEYZE

Askerî vaziyet

Mısrıda neler oluyor? Cemal Paşanın devesinden Romelin tayyaresine

(Baştarafı 1 inci sayfada)
fedakârlık olmadığı tahakkuk et-
miştir.

Fakat, tarihin garib cilvelerinden biri olmak üzere kaydedilmek üzere ki İskenderiyenin bugünkü vaziyeti bidayette ona atfedilmiş rolün büsbütün hacine çıkmış ve İskenderiye bugünkü Akdeniz meydan muharebesinde, herkesin hatırlana gelebileceği tarzda bir rolden büsbütün başka bir rol oynamaya davet edilmiş bulunuyor.

Söyle ki:

Hâlâ, herkes zanneder ki İskenderiye Süveyşin müdafaası için bir ileri kale, bir köprü başıdır. Halbuki hakikat böyle değildir. İngiltere, Süveyş yolundan vazgeçti çok oldu. Akdenizin ortasına giren İtalyanın elinde kuvvetli bir bahariye olduğu ve bu devlet İngiltereye muhalif bir siyaset yoluna gittiği tarihtenberi, İngiltere, günün birinde Akdeniz yolunun geçid vermiyeceğini düşündü ve cenubi Afrika'dan dolaşmayı çoktan gözüne aldı. Eğer bugün, mesele sade Hind yolu olsaydı, İngiltere, İskenderiye'de bir filo tutup bunu mütemadi surette tayyarenin tesiri altında çürütmek fedakârlığını göze almazdı. İskenderiyenin bugünkü rolü başkadır: İngiliz donanmasını Akdenize tutabilmek ve Mihverin Afrika'yı Avrupa'ya bağlamak planını tahakkuk ettirmek.

Bu nokta böylece anlaşılrsa görülür ki hâlen İskenderiye Süveyş değil, Süveyş İskenderiye'yi müdafa eder. Eğer Süveyş, Mihver için bugün de bir strateji hedefi ise bu, Hind yolunu kesmek için değil, İngiliz donanmasını Akdenizden çıkmaya icbar içindir. Artık Malta'nın hiç bir mânası yoktur. Ce-

bulüttankın kıymeti de, yalnız bir tersane kıymetidir. Bu harb, bütün askerî kıymeti İskenderiye'ye vermiştir ve onu müdafa eden de kanaldır.

Kanala gelince, o büyük bir çöl denizi tarafından muhafaza edilmekte olduğu için bir senedenberi kendisini tehlikelere karşı hayli muvaffakiyetle müdafa etti. Graziani, Cemal Paşadan daha talihli oldu. diysi, bunun sebebi sadece şudur: İtalyan mareşal, Mısra sulh zamanında bir kolonizasyon yapacağı girmek istedi. İngilterenin Mısra'da çok zayıf olduğu zamanları evvelâ tereddüdle ve istirahatle geçirdi; sonra da ordusunun suyunu temin için nafta işlerine girişti ve su boruları ferisle meşgul oldu. Cemal Paşanın devlelele tecrübe ettiği sefer daha askerî bir hareket ve daha cür'etli, daha güzel bir seferdi. Graziani ise, asker gibi değil, bir İtalyan kolonizasyoncusu gibi yürüdü.

Bu sefer Afrika'yı Avrupa'ya bağlamak işi Almanlara düştü; Almanlar da deveyi, su borusunu bir tarafta bırakarak bu eskimesi usul-leri, cür'etli teknik tecrübeleri halletmek istediler. Nakliyatın nazik kısımlarını devden ve kamyon dan alıp tayyareye verdiler. Tayyare su nakliyatında bilhassa mühim rol oynadı ve bu sayededir ki İngilizlerin denize dayanarak 14 haftada katetmiş oldukları bir mesafeyi Almanlar, hava güyünerak 4 haftada katettiler.

Bu sefer de karşımıza tayyarenin müdahalesi çıkıyor. Acaba, Almanlar, bu kuvvete istinaden, mesafeleri zorladıkları gibi, mevsimi de zorlayabilecekler mi? S. G.

GÖNÜLİLERİ

Şüphe ve Otello

Şekspirin meşhur piyesini tahlil edelim:

Otello bir bahadır. Hiç bir kuvvet onu kolay kolay sarsamaz. Otellodan intikam almak isteyen fena ruhlu Yago, onu mağlûb edecek silâhın ne olacağını düşünür. Yago fena ruhlu olduğu kadar da zeki ve deşastır. Silâhı tayin eder. Bu silâh şüphe'dir. Otelloya şüpheyi aşıladığı anda, bu yenilmez bahadır, mağlûb olmuş sayılacaktır.

Netekim sahnede görülür. Şüphe Otelloyu sarsmıştır. Hiç bir şeyden yılmayan adam, artık değişmiş, büsbütün bir başka şahsiyet olmuştur. Şüphenin ateşi içinde kıvrınır, onun hareketlerini görenler gözlerini inanamazlar, ve kimsenin inanmayacağı söylerler.

Şüphe aşlanmıştır. Otello niha-yet, çok sevdiği karısını yatağında öldürür.

Bana uzun bir mektub yazan o-

kuyucum S. Y. şüphe aşlanmış bir kimsedir. Şüphe onun benliğini kemiriyor. Ortada hakikat ifade edecek en küçük bir delil olmadığı halde şüphe yüzünden mes'ud bir yuvayı yıkmak arzusunadır. Yazdığı mektubun tarihile şüpheye düştüğü tarih arasında on gün geçmiştir. Bu on gün içinde evlece kendine cennet gibi görünen evini, cehennem görüyor. Bir melek addettiği karısına bir ifrit nazarile bakıyor.

Hayır okuyucum, haksızsın okuyucum. Sen de kötü ruhlu bir Yagonun tesiri altında kalma. Bana anlatıklarına göre hüküm veriyorum. Karnın ismetinden zerre kadar şüpheye düşmedim. Sen kendin karına karşı eskiden olduğun gibi müşfik ol. Meselenin hakikat olmadığını anlayacaksın. Gareze müstenid bir dedikodu yüzünden mes'ud bir yuvayı yıkmak günah olur.

TEYZE

Sadrazam esircibaşıya:
— Bana esirciler yüz neferden fazladır derler... itirazında bulundu.

— Devletlü efendim.. Esircinin yüz neferden fazla olduğu ve şikâyet maddesi geçmiş asırda olmuştur. Senin zamanı devletinde benim dediğim gibidir. Bu otuz sekiz nefer esirci kulların sahibi devlet ırzı korur, her biri öbürlerinin kefil esircilerdir. Birinin uygunsuzluğu görülürse cümlemizin boynu kıldan incedir, siyaset edersin benim devletlü efendim..

— Bu esirci tayfa senin mahfuzun mudur?

— Devletlü efendim.. Evvelâ bu hakir benden Muhsin kulundur; sonra İstanbulda Uzunyusuף mahallesinden Yakub Çelebi, Nakilbend mahallesinden anahtar-çı Ali Bey, damadı Ali Bey, Balabanğa mahallesinden Mustafa bin Muharrem, Kocamustafapaşaya yanında, Hacıhatun mahallesinden Esseyyid Hüseyin bin Mehmed, Samanviran mahallesinden Ramazan Çelebi, bin Ahmed Çelebi, Kasımpaşalı Kasım Bey, Mahmudpaşa mahallesinden İbrahim Bey, Mahmudpaşa mahallesinden Veli bin Veli, Hüseyinpaşa mahallesinden Kaymakçoğlu Veli, Hüseyinpaşa mahallesinden Topaldede oğlu Mehmed..

İbrahim Paşa, hoşnud, Muhsin Çelebi'nin sözünü kesti:

Çılgın İstanbul

Lâle devrinden sahneler

İstanbulda kahvehane âlemleri

YAZAN : REŞAD EKREM

— Bu otuz bir nefer esirciye kefil misin?
Dedi.

— Vallah kefilim benim efendim...

— Yedi nefer hatun esirciler kimlerdir?

— Süleymaniyyeden Âlime hatun kıza Ayşe hatun, Validehamamı yanında Raziye hatun, Atmeydanı yanında Firuzpaşa mahalle-sinden hamamcı kıza Safiye hatun ki Leylâ hanımın kız karındaşıdır, Denizhamamı mahallesinden Rukiye hatun, Soğanpaşa mahallesinden Fatma hatun, Eminpaşa mahallesinden Fatma hatun, Sofular mahallesinden Fatma hatun.

İbrahim Paşa yârânının, velinimetlerini veda ziyafeti münasebetile Sâdâbâ'da topladıkları gün,

kahveci Ali Beşe'nin Saraç Ali Bey için Tahtakalede yaptırdığı büyük kahvehane gürültülü bir yeniçeri alayı ve parlak merasim ile açılmıştı.

Kahveci Ali Beşe, Bursalıydı. Dört kaşlı bir genç iken İstanbul'a bir hamam tellâki olarak getirilmiş, bir yeniçeri çorbacısının himaye ve delâleti ile ocağa girmiş, güzel yüzü, levend ve tuvana vucud yapısı, cesareti, haşarlığı ve zekâsile, elli altıncı ortanın bir şöretti olmuştu. İstanbulun sebze ve meyva işlerinin ve İstanbul manavlarının üzerine memur olan elli altıncı orta neferleri el altından kendi adlarına manav dükkanları açarıken, Bursalı İpek Ali, kahveciliği tecrübe etmiş, bu sanatın çok para kazandıran sırlarını keşfetmekte de gecikmemiş-

ti. Kılıçalipaşa hamamında gündü avucunda beş kçe göremiyen tellâki, birkaç sene içinde konak, hademe ve usak, at ve araba sahibi olmuştu. Bursalı İpek Ali, İstanbul kahveci Ali Beşesi olmuştu.

Zamanın en meşhur haytalarımı «biçağı» altından geçirmiş idi. Yani yumruk ve bıçak oyunlarında karşısına çıkan yere sermişti. Ali Beşe, yalnız haşarlık âleminin şebbazı değildi. İleri gelen bazı kimselerin, yerine göre, haytaca görülmesi lâzımgelen işlerini de görüyordu. Bu yüzden kendisini Sadrazam ile devlet ricali yanında koruyacak kimseler çoktu. Bu efendiler için, Ali Beşe, kahvehanelerinin üstünde gelin odası gibi odalar kurdurup döşetmişti. Ali Beşenin kahvehaneleri, İstanbulun en azılı haşaratına ya-

tak ve in hizmeti görürdü. Kahveci Ali, bunların hepsini haraca bağlamıştı. Buna karşılık, kendisine haraç verir haşarattan sübaşı eline düşenleri de, bahşişlerini sızdırdığı büyüklerin tavassutu ile hapisten kurtarmağa muvaffak olurdu.

Meclisi şen bir adamdı. Köçek havaları çaldı mı, yerinde duramaz, kasıkları aldı mı kalkar, en üsta köçeklerin takdirini kazanacak şekilde göbek atar, oynardı.

Ali Beşe kahvehaneleri, nakışlı, yaldızlı, havuzlu fiskeyli kahvehaneler idi, Şebemred hademelerle meyhaneden nişan verirlerdi. Misafirlerine «şerbet» adında hurma şarabı, nar şarabı, dut şarabı ve üzüm şarabı bulundurulurdu: «Ol bâdeden kim nüş eder, içtiği dem sarhoş eder» di-

Yeniçeri kahvehanelerinin sahibi hangi ortadan ise, kahvehanelerin kapısı üstüne o artanın altın yaldızlı boyalı ve nakışlı nişan tahtası asılırdı. Bu nişan tahtası mutantan bir alay ile getirilip asılırdı. Her bir yeniçeri ortasının, anahtar, kılıç, terazi, gemi, gemi çapası.. İlah.. Bir işaret vardı. Buna nişan denilirdi. Yeniçeriler ortalarının nişanlarını baldırlarına yahud kollarına da dövme ile naksettirirlerdi.

Ali Beşenin müzeyyen, mükellef kahvehanelerine «Elliati Kahvehaneleri» denilirdi. Elliati Kahvehanelerinin de en büyüğü, en süslüsü, en güzeli, kahveci Alinin gözde çarıklarından sair Nedim'in çubuktarı Saraç Ali Bey için Tahtakalede yeni yaptırdığı kahvehane olmuştu.

Bu kahvehane, parlak ve gürültülü bir alay ile açılmıştı.

Beşbin kadar manav, kayıkçı, gemici, sürücü, arabacı tellâk, hammal, simitçi, bökrekçi, yoğurtçu, mumcu, balmumcu, terlikçi, papuççu.. İstanbulun bekâr odalarında oturan uçarıları, gün doğarken, Ali Beşenin Sultanselimdeki konığında toplanmıştı. Her esnaf birer takım saz ve köçek getirmişti. Bu alaya iki bin kadar da yeniçeri, iki yüzden fazla da Bektaşî tarikati fikaraları iştirak etmişti.

(Arkası var)

Memleket Haberleri

Adanada

Halkevi gençlerinin Misise yaptıkları gezi güzel oldu

Adana (Hususi) — Pazar günü sabahleyin kalıbsah bir kabile halinde Misise gideceklerini yazdığımız Halkevi gençleri, orada yüzlerce köylüye (istiklal) piyosini temsil etmişler, halk türkülerini kibi tarafından zengin programı bir konser verilmiştir. Gerek temsil gerek konsrede muvafak olan gençlerimiz birçok defalar alkışlanmışlardır.

Bu gezide köylünün sihi ve kültürel durumu ile alakadar olunmuş ve köylüye kitaplar armağan edilmiştir.

Spor şubesi tarafından köylü ve halkeviler arasında atış müsabakaları icra edilmiştir. Köylü üzerinde her bakımdan her müfid olan bu geziden aynı gün akşam geç vakit dönülmüştür.

Adanada bir kıza sarkıntılık yapan bir yorgancı mahkûm oldu

Adana (Hususi) — Aslen Darendeli olan, Adanada Yorgancılar çarşısında, yorgancı Mehmed oğlu Mehmed Ünal adında bir şahıs evvelki gün fakir bir ailenin önündeki Kafiyi adındaki kızın ücret mukabilinde yıkayıp halası tarafından gönderilen çamaşırları dükkânına getirmesinden bilistifade sarkıntılık yaptığından meşhud suçlar kanununa göre, hakkında tahliikat yapılarak birinci süh ceza mahkemesinde yapılan muhakeme sonucunda ayı ay müddetle hapsine karar verilerek derhal tevkif edilmiştir.

Bigada bir çocuk ateşe düşerek yandı

Biga (Hususi) — Şehrimize bağlı Kaldırımbaşı köyünden İbrahim Ergin üç yaşındaki kızı Aysel Ergin, evde kimse bulunmadığı bir strada kızamık hastalığından yalnızca bir odada yatmakta iken bir aralık su içmek için ayağa kalkmış, fakat kızamıktan gözleri kapalı bulunduğundan yanmakta olan ocağa düşmüş, vücudunun mehtelif yerlerinden yanarak birkaç saat sonra ölmüştür.

Kandıradada bir hindi bir köylü çocuğunu yaraladı

İzmit (Hususi) — Kandıra kazasının Kaymaz nahiyesine bağlı Karallar köyünde şöyle bir vak'a olmuştur:

İki yaşlarında bir kız çocuğu sokak ortasına doğru yavaş yavaş ilerlerken, o esnada bir baba hindi çocuğa hücum etmiş ve zavallı yavruyu altına alarak çiğnemiş, kanadları ile dövmüş ve galalamağa başlamıştır. Etraftan yetişenler, kan içinde kalan zavallı yavruyu, bu azgın hindiden güçlükle kurtarmışlardır.

«Son Posta» nun tefriki: 64

Hava Gına

YAZAN : EKREM REŞİD

— Olmaz olaydı!... Efendi, küçük hanımla biraz görüşeceğiz. Gizli sözümlü var... Adabi muaheret denilen...

— Anlaşıldı!... Girmek lazım... Pekâlâ... Sen git, ben küçük bayanla konuşurum!...

Şetvan ağlamak üzereydi!... Ne güzel şerait tahtında başlamış olan aşıkane bir muhavere ne tatsız bir surette bitime ermişti.

Son bir çare kalmıştı: Yalvarmak. Şetvan ona baş vurdu.

— Allah aşkına, geçmişlerinin canı için, sevdiğilerinin başı için... Göt!... Göt!...

— Gideyim amma bakalım küçük bayan güttüğünü istiyor mu?... Ne dersin küçük bayan?... — Gidenize!...

— Ya gücenirse?... Yazık değil mi?... Pek sevimli canım... Gülmüsyerek verilmiş olan bu cevap Şetvanın kalbine batırılmıştı.

Bahçe ve fidanlıkların korunması işleri

Hükümetin bu hususta tedbir alması ve kanun çıkarması memlekette büyük memnuniyet doğurdu

Nazilli (Hususi) — Büyük Millet Meclisinde müzakeresi yapılan (tarla ve bahçe mahsullerini koruma kanunu) memlekette sevinç uyandırmıştır. Bu mesele, yıllardır köylünün ve bahçe sahiplerinin içini sıztatan bir derdi. Cümhuriyet hükümeti şimdi bu müzmin derde de el koymuş bulunuyor.

Köylünün zarardan korunmaya cak korkusile tarlasına istediği mahsulü ekememesi, ziyan yapılıcak endişesile uzakça bir köşede bahçesine çeşidli meyva fidanları dikememesi, gözden irak olan tarla ve bahçesindeki ürünleri için daimi tassa içinde bulunması ziraatle meşgul olanlar için ne kadar ızdırab ve rici bir haldir?

Mesela Nazillinin tanıdığı ova ve köylerinde köy içinden uzakça ayrı ayrı yerlerdeki bahçe ve fidanlıklara yalnız zeytin, incir, asma dikilmektedir. Bahçe mahsulleri bu mahdud çeşidlere inhisar etmektedir. Çünkü bunlar az çok her bahçede vardır. Kendilerine için biraz da portakal, elma, armud, vişne, zerdali, erik gibi diğer faydalı meyvalardan yetiştirmedikleri sorulara köy dışındaki bahçede bunların korunamayacağını, bahçesindeki tek erik ağacının daha yeşilken başka ları tarafından kırılarak erikleri yolunduğunu, mısır veya karpuz tarlasından bile yarı yarıya ziyan gördüğünü ve ilâh... ileri sürmektedir.

Köylere yakın yerlerde tesadüfen tarla ve bahçe ve yazlık bahçe evleri bulunana kasabalar da aynı zarar ve ziyanlardan muztaribdirler. Kıymetli meyva fidanlarının bir ziyankâr tarafından sökülmesinden, ağaç ve mahsullerin hay-

vanlara yedirilmesinden, tenhadaki bahçe evine herhangi bir ziyan yapılmasından korkmakta dırlar. Köyün, muhtar emrindeki tek bekçisi koca kasabanın bir iki kişi koruyucusu ziraat zabat ve emniyeti temin edememektedirler. Bu derdi kökünden haldelemlisi için geniş ve esaslı tedbirlere ihtiyaç vardır. Bir köy hudedu dahilinde herhangi bir ziyan vukuunda bunun müsterek mes'ulere bulunmalı ve tazmin ettirilmelidir.

Ayrı bir teşekkül halinde kasabada yer yer tarla ve bahçe koruyucuları, köylerde, resmi köy bekçisinden ayrı olarak müteaddid kır bekçileri bulundurmak ve bunları ayrı bir merkezle bağlamak faydalı olacaktır. Ziraat disiplin ve güven temin edilecek köylü ve kasabalı tarla ve bahçesinde hiçbir ziyan görmiyeceğine inandığı gün vaziyet te büyük bir değişiklik olacak ve herkes çeşidli ürünler ve muhtelif meyva ağaçları yetiştirmenin kolayını bularak bir karış boş yer bırakmayacaktır. Bu derdin elde edilecek devası memlekette ziraat gelişime yol açacak ve hız verecektir. Bu, ziraatte bir reform yaratacak kadar önemli bir tedbir olacaktır.

Bursa iskân müdürlüğü

Kırklareli (Hususi) — Vilâyetimiz iskân müdürü Yümnü Bicioğlu Bursa iskân müdürlüğüne tayin edilmiştir.

Mumailiyh iskân müdürlüğünde ve Çocuk Esirgeme Kurumu reisliğinde faydalı çalışmaları ile kendisini sevdirmiştir.

Gebzede

Bu tarihi kasabada Kartacalı Anibalin mezarı bulunuyor

İzmit (Hususi) — Gebze havasının sağlamlığı ve mevkiinin müstesna güzelliği ile meşhur olduğu gibi engi narları nin lezzeti ve büyüklüğü ile şöhretli eski, tarihi bir kaza merkezidir.

Çoban Mus - Esad Saydık tafa Paşanın yaptırdığı cami ve sukuyusu, medresesi Gebzenin güzel eserlerindedir. Kartaca kahramanı Anibal da Gebzede medfundur. Anibal için bir anıt yapılması kararlaştırılmıştır. Projesi de çizilen bu anıt maalesef tabiiik sahasına konulamamıştır. Bunun fiil sahasından çıkarılması Gebze halkevinde beklemektedir.

Gebzede hâta Bizanslılardan kalma yol ve kaldırımlar mevcuttur. Bunlar, uzun, mustatil şekil ve siyah renkleri ile dikkati celbetmektedir.

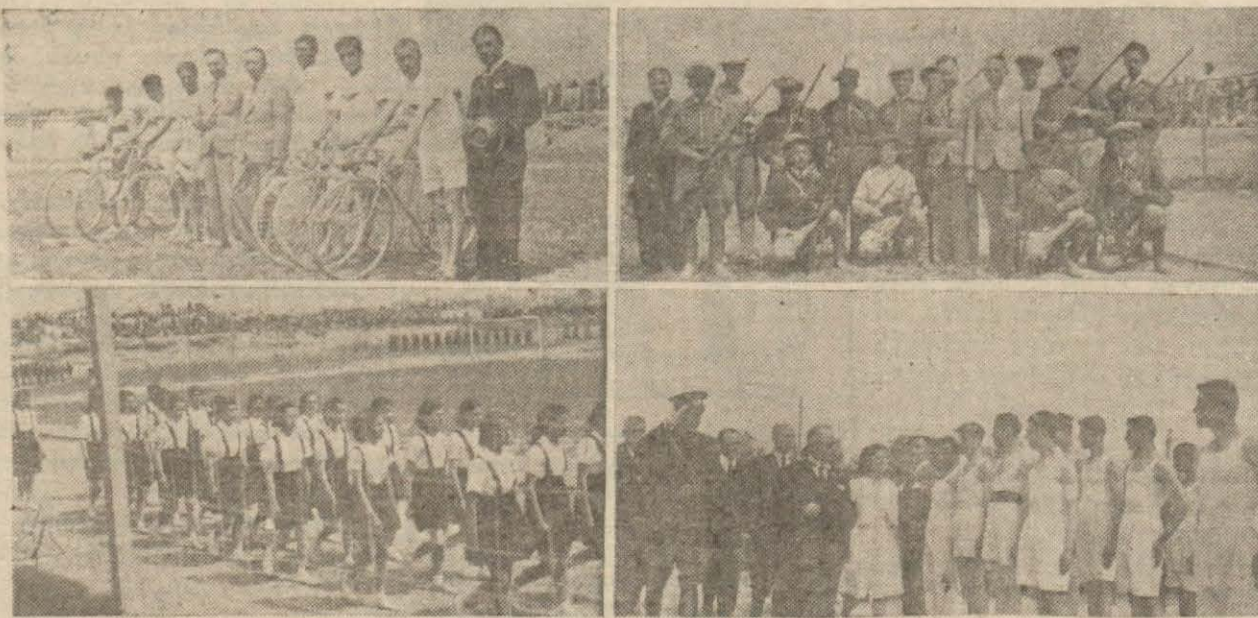
Gebzede, bugün üzerleri açık lağımalar vardır. Kasabanın temizliğine iyi bir itina gösterilmediği görülmektedir.

İyi ve halûk bir zat olan belediye reisi Esad Saydıktan Gebze halkı çok şeyler beklemektedir.

Trakyada pancar ekimi

Eğirne (Hususi) — Şeker fabrikasının pancar fiatlarına yaptığı son fiat zammı çiftçiyi pancar ekme hususunda teşvik etmiş bulunmaktadır. Trakyanın her tarafı yeşermiş ve yetiştirmeye yüz tutmuş yeşil pancar tarlaları bezelidir. Pancarlar şimdiden baş sarmağa başlamıştır.

Yurdda 19 Mayıs bayramı

19 Mayıs Bayramı yurddan her tarafında coşkun tezahüratla kutlanmıştır. Resimler Sivas ve Denizlideki bayramda sporcu ve mektebli gençlerimizle bisikletçileri ve avcılarımızı gösteriyor.

«Son Posta» nun tefriki: 14

KOCA YUSUF

Koca Yusuf İstanbulda

Yusufa karşı yegâne güreş yapan, hatta Yusufu Ramide açık düşürdüğü söylenen en kuvvetli rakib Mümin Hoca idi

— Üçüncü kısım —

Koca Yusufun Kırkpınar güreşinden sonra; İstanbul seferi ve Mümin Hoca ile karşılaşması Yusuf; Kırkpınar güreşlerinden sonra; Çakır Ali ile İstanbul döndü. Esasen; başpehlivanların hepsi de İstanbul dönmüştü.

Yusufun, İstanbulda ilk geldiği yer Tophanede bulunan pehlivanlar hanı idi. Bir iki gün burada misafir olduktan sonra; İhlamur köşüne geldiler. Onu işitip şahsan tanımayan pehlivanlar, Adalı ile Kırkpınarda yaptığı son güreşten sonra, merakla seyrediyorlardı.

İstanbulda hasımları çoktu. Herkes onun ayağını kaydırmak istiyordu.

İlk güreşini, İhlamur köşünde Rüstem pehlivana yaptı. Üç saat boğuştuğu halde birbirlerini yemediler, berabere ayrıldılar.

Bu sıralarda, Mümin Hoca, namile maruf bir pehlivan türedi. Yusufu karşı yegâne güreş yapan ve hattâ Yusufu Ramide açık düşürdüğü söylenen Kavalıların yegâne pehlivana Mümin Hocayı okuyucularına tanıtmak isterim.

Mümin Hoca; cidden menkibi bir masal gibi dinlenecek ve seve seve okunacak derecede enteresan bir pehlivandır.

Mümin, Siroz beylerinden İsmail Beyin oğludur. İsmail Beyin üç oğlu vardı. Pehlivan meraklı olduğu için, okkalı ve irice olan büyük oğlunu pehlivanlığa ayırmıştı. Ortanca oğlunu da, çelimsiz bulunduğu için çiflikleri üzerine kâhya yapmıştı. En küçük oğlu Mümin de sağ kolu kırık olduğundan medrese ye yazdıracı hoca yapmıştı.

Mümin, her gün ağlardı. Sebebi de, pehlivan olmak istedi. Hattâ, bir gün babasına şunları söyledi: — Baba, ben, pehlivan olmak isterim, dünyada softa olmam. Ve olamam!.

Babası, Müminin bu sözlerine şiddetle mukabelede bulundu. Ve: — Ulen senden pehlivan olur mu? Bir kere, kolun kırık ve çolak, sonra, okkan müsaid değil... Bir daha ağzından böyle şey işitmiyeyim!.

Mümin, gözleri yaşla dolarak susmuştu. Halbuki; pehlivan diye ayırdığı ve beslediği, büyük kardeşini çiftlikte her gün, boğuştuğu zaman yeniyordu. Babası, bu hallerini bildiği halde gene Mümini pehlivan yapmıyordu. Nasıl yapın? Sağ kolu ağaçtan düşerek kırılmış, dirsek kısmı işlemiyordu. Çengel bir kolu vardı.

Mümin; başında sarık epey müddet medresenin küflü, rutubetli odalarında avamî okudu durdu. Fakat; içine düşen pehlivanlık aşkı bir türlü söndüremedi. Akli, fikri güreşte idi.

Nihayet, bir gün kispetini omu-

yapmalı?... Bereket versin ki Yıldızın sesi yükseldi.

— Kara Aslan, sus!...

Yıldızın emrine itaat etmemek mümkün mü?... Ölüme git demiş olsa sevne sevne, güle güle, koşa koşa gidilir... Elbet bu adam susacaktır!... Hayır susmadı... Bilâkis sesini bir perde yükseltti: — Susmıyacağım!... Yeter artık... Canıma tak etti... Şu herifi ezeceğim!... Parçalayacağım... Hamur haline koyacağım...

Eyvah... Ne olacak!... Nereden aklına geldi de aşktan bahsetti?... Hangi şeytan dürttü?... Yıldız gene bir şey söylüyor, galiba tehdid ediyor... Fakat dinliyen yok!...

— Yok, yok, susturamazsın!... Kara Aslan kudurdu... Anladım, kudurdu... Gözü hiç bir şey görmüyor... Elinden bir kaza çıkacak... Yeter artık... Ne sabır kaldı, ne tahammül... Haydi, karşında ne duruyorsun? Git, kaç... Elimden bir kaza çıkacak dedim... Kaç!...

Kara Aslan böğürüyor... Nerede bütün arkadaşlar koşuşa - caklar... Mühim bir rezalet!... Sülin duyarsa ne der?... Yıldız usulca, ses çıkarmadan svisiyor, Şetvan da aynı hâlde hareketi itti - haz etti, fakat yakasına koca bir pençe yapıştı.

Bu adam da nereden çıktı? Ne diye gelip tıtlı bir muhavereyi bozuyor?... Acaba buna karşı ne

(Arkası var)

zuna vurdu. Babasından habersiz terki diyar edip ortadan kayboldu. Bu köy senin, o köy benim güreşten güreşe doladı.

Müminin, bu hali senelerce devam etti. Babası evlâdının nerede olduğunu bilmezdi.

Mümin; bütün Rumeliyi çiğnedi gezdi. Oldukça pehlivan olmuştu. Bir aralık Seianik güreşlerine, geldi. Pehlivan kahvesinin bir köşesinde büzülmüş oturdu. Filibeli Kara Ahmed ve daha başka büyük pehlivanlar da oraya güreşe gelmişlerdi. Adalı da orada idi.

Filibeli Ahmedle, Adalı birbirle riledialaşıyorlardı. Senin, ensem kalın, benim ensem kalın diye birbirlerini çekiyorlardı.

Nihayet; enselerini ölçmeğe kalktılar, birbirlerini ölçüyorlardı. Kahvede bulunan başpehlivanlar enselerini ölçtüler. Köşede büzülmüş oturan Mümin Hoca da bu işe merak etti. Filibeliye dönerek: — Usta! Benim de ensemi ölçünüz?

Dedi, Filibeli, köşede büzülmüş oturan Hocaya cevaben: — Baka, hele, softacazal.. Sende de ense mi var bel Kızan?..

Mümin, bu mukabele üzerine gözleri dolup olduğu yerde mahcup bozulup kaldı.

Vay canna! Adamcağızı, vat yerine bile komamışlardı.

Bu hal; babasının kendisine söylediği laflardan daha ziyade Müminin içine işlemişti. Yahu, kendi de pehlivan değil miydi? Amma, daha büyükortaya güreşiyordu. Pekli bu heriflerin içinde büyükorta pehlivani olmak kolay mı idi?

Hülâsa; Mümin, Filibeli Kara Ahmedle kin bağlamıştı. Kalben, ab etmişti. Ve Allahından şöyle niyaz etti:

— Hey, kudret kuvvet sahibi Allahım, derdlerime derman olan Mabudum! Sen, bir gün bana; kudret ve kuvvet ver de, şu herifin ensesini terzi şeridile değil, şu beğenmedikleri çolak kolumla boyunduruk vurup ölçeyim, ve kıvrandığı zaman da, şu hali hatırlatarak ölçüsünü söyleyeyim!...

Diye, derunen kendinden geçmişti.

Gel, zaman git zaman, Mümin, Molla Mümin, veyahud Çolak Molla diye anılmağa başladı. Onunla alay eden Filibeli Kara Ahmedle, Adalıdan öç almak sırası geldi. Çolak Mümin, bütün Rumeliyi süpürmüş olduğu halde İstanbulduştü.

(Arkası var)

RADYO

CUMARTESİ 31/5/1931

7.30: Saat ayarı, 7.33: Hatfî müzik (Pl.) 7.45: Ajans haberleri, 8: Hafif müzik (Pl.), 8.45: Evin saatı, 13.30: Saat ayarı, 13.33: Türkçe plâklar, 13.45: Ajans haberleri, 14: Kıyaslet, cümhur bandosu, 14.45: Türkçe plâklar, 15.30: Dans müziği (Pl.), 18: Saat ayarı, 18.03: Piyasa ve film şarkıları, 18.30: Ziraat takvimi ve toprak mahsulleri borsası, 18.40: Radyo caz orkestrası, 19: Konuşma, 19.15: Radyo caz orkestrası, 19.30: Saat ayarı, ve ajans haberleri, 19.45: Çifte fasul, 20.15: Radyo gazetesi, 20.45: Seçilmiş şarkılar, 21: Konuşma, 21.10: Dinleyici istekleri, 21.40 Konuşma. 21.55: Radyo salon orkestrası, 22.30: Saat ayarı, ajans haberleri, borsa, 22.45: Radyo salon orkestrası, 23.15: Dans müziği (Pl.)

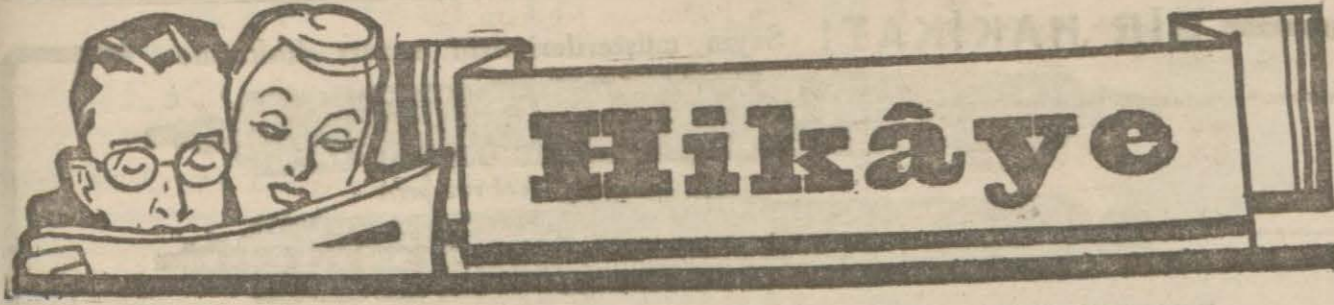
İstanbul borsası

30/5/1941 açılış - kapanış fatları

ÇEKLER

	Açılış ve kapanış	
Londra	1 Sterlin	5.24
New-York	100 Dolar	132.20
Cenevre	100 İsviç. Fr.	29.95
Atina	100 Drahmi	0.9975
Madrid	100 Peçeta	12.9375
Yokohama	100 Yen	31.1375
Stokholm	100 İsviç. Fr.	30.745
Altın		26.80
24 ayar külçe altın gramı		329

Esham ve Tabvilât

Kaybolan şapka

Yazan: Muazzez Tahsin Berkand

Çalışan her insan, bir gayeye varmak ister, içinde gizli bir emel yaşatır. Feriha üç senedenberi bir müessesede daktiloluk etmekteydi. Buraya on altı yaşında, orta mektebdan diploma aldıktan sonra girmişti ve otuz lirada ibaret aylığı annesini ve bir küçük kardeşini geçindirmeye çalışıyordu. Üç senelik çalışma hayatında Ferihanı mütevazi bir emeli vardı: Geniş kenarlı hasır bir şapka almak... Zavallıca, birkaç lirayı bir araya koyup bir türlü böyle bir şapka almağa muvaffak olamıyordu. Yazın başına şapka giymek mecburiyeti yoktu, tabii bukleli kumral saçlarını o da, kendi yaşındaki genç kızlar gibi, sıcak günlerde açık bırakabiliirdi. Binaenaleyh yazlık şapka, Feriha gibi fakir bir kız için, bir lüksten başka bir şey sayılmazdı.

Maamafih, Feriha bu arzusunun pek gizli tutmuyordu. Hatta bir gün annesine:

— Ah anneciğim, çarşıdan geçen vitrinde öyle güzel bir şapka gördüm ki, bayıldım... demişti.

— Nasıl şapkamış o?

— Geniş kenarlı, beyaz hasır dan... Üstünde de bir buket kır çiçeği vardı.

Çocuk denilecek kadar genç yaşında hayata atılıp, yaz, kış, kar, buz demeden çalışan fedakâr kızının bu masum arzusunun yerine getirememek Vahide Hanım için çok büyük bir üzüntü idi.

— Ah, şu elimdeki işleri bitirebilsem belki Ferihaciğin beğendiği şapkayı ona alabilirim.

Fakat bu tasavvurunu ondan gizledi. Çarşı içindeki bir dükkandan aldığı küçük çocuklara mahsus elbise siparişini ikmal etmek için en aşağı daha bir buçuk ay lazımdı.

Günler arka arkaya geçti. Sıcak bir Ağustos günü Vahide Hanım elinde bir paketle eve geldi. Yorgun yüzünde tatlı bir tebessüm vardı. O akşam Ferihayı sokak kapısından karşıladı.

— Ne var anne? Esvabları götürdün mü?

— Götürdüm kızım, pek beğendiler ve bana, mükâfat olarak, bir kaç lira fazla verdiler. Ben de sana bir hediye almış.

Genç kız kaşlarını çatı.

— Nasıl hediye? Kendini düşünmeden böyle israflara mı kalıyorsunuz anneciğim. Önümüz kış, odun kömür almak lazım.

— Hep gelecek günleri düşünmüselim kızım, Allah büyüktür. Bugünkü halimize şükredip sevinelim.

Bu sözleri söylerken odaya girmişlerdi. Feriha masa üzerindeki şapkayı görünce bir sevinç çığıltısı atmaktan kendisini menedemedi, annesinin boynuna sarıldı. Artık yapılan masrafı itiraz edecek kuvveti kalmamıştı.

★
Ertesi gün Pazardı. Feriha yeni şapkasının şerefine bir vapur gezintisi yapmak istedi, Üsküdar'da oturan bir arkadaşına gitti. Dönüşte sıcak büsbütün artmış, kalabalık vapurun kamarasında nefes almak güçleşmişti. Feriha başındaki şapkasını kendisini rahatsız ettiğini hissederek bunu çıkarı, pencerenin yanındaki çengele astı; fakat, açık başla dolaşmağa o kadar alışmıştı ki vapur köprüye yanaşınca kıymetli şapkasının varlığını bile unutarak yolcu seline kapıldı, iskeleye çıktı.

Şapkasını unuttuğunu ancak Eminönüne geldiği zaman hatırladı, telaşla geriye döndü, amma iş işten geçmişti.

Üzüntüden ağlıyarak eve döndü. Annesine büyük fedakârlıklarına malolan güzel şapka kaybolmuştu.

Genç kız hasır şapkasının matemini birkaç gün tuttu... Belki bu acı daha uzun zaman devam ederdi amma bir sabah yazıhane arkadaşları gazete okurken kendisine şu müjeyi verdi:

— Şapkan bulundu galiba Feriha, bak bir ilân var:

Geçen Pazar günü Üsküdar vapurunda bir kadın şapkası bulunmuştur. Sahibinin «Galatada Poyraz hanında beş numaralı yazıhaneye gelmesi.»

— Acaba benimki mi dersin?

— Şüphe yok; sen de şapkanı Pazar günü Üsküdar vapurunda bırakmamış mıydın?

Ferihanın kalbi sevinçle çarptı.

— Ögle tatilinde Poyraz hanına giderim, dedi.

★
«Saf ipek» fabrikası müdürü Nevzad Bey yazıhanesinde meşguldü. Odacı, bir hanımın kendisini görmek istediğini söyleyince başını kaldırdı. Kapının eşliğinde temiz kıyafetli, çekingen tavırlı genç bir kız duruyordu.

— Ne istiyorsunuz kızım.

— Efendim, bir şapka kaybettim de...

— Ha, bizim aşçı Pazar günü izinli çıkmıştı, Üsküdar vapurunda bir şapka bulmuş, eve getirdi. Sizin kaybettiğiniz şapka ne renkti?

Feriha şüphe ve tereddüd içinde helecanla titriyerek tarif etti:

— Beyaz hasırdan, geniş kenarlı, üzerinde kır çiçekleri vardı.

— Tamam, buyurunuz.

Genç kızın yüzü öyle mes'ud bir sevinçle parlamıştı, teşekkür eden sesi öyle titriyordu ki, müşfik bir aile babası olan Nevzad Beyin kalbine dokundu ve onunla alâkadar oldu.

— Bir yerde mi çalışıyorsunuz kızım?

— Evet efendim, ... müessesesinde daktiloluk yapıyorum.

— Şapkanızı kaybetmekten pek müteessir olmuştunuz galiba!

— Evet efendim, onu bana annem hediye etmişti. Zavallı anneciğim, beş lirayı bir araya koyunca kadar aylarla göz nuru döktü.

Feriha temiz, dürüst bir tavırla ve kendisine acındırmaktan ziyade hakiki vaziyetini ifade eden bir sesle bunları söylemişti. Nevzad Beyin müşfik baba kalbi gene çarptı.

— Çalıştığınız yerde kaç lira aylık alıyorsunuz yavrum.

— Otuz lira efendim.

— Annenizden başka kimsenin var mıdır?

— Beş yaşında bir erkek kardeşim vardır efendim.

— Vazifeniz nedir?

— Daktiloluk yapıyorum, muhasebeciye yardım ediyorum, dosyaları tanzim ve idare ediyorum.

— Aynı işi görmek için size elli lira aylık teklif eden olursa kabul eder misiniz?

Ferihanın yüzü kıpkırmızı oldu. Helecanan terlediğini hissetti ve boğuk bir sesle:

— Böyle harikulâde bir şeyi ümid etmiyorum efendim, dedi.

— Cevab veriniz efendim, benim yazıhanemde çalışmak istiyorum daha var.

— Tesekkür ederim efendim, teklifinizi memnuniyetle kabul ediyorum.

— O halde ay başında yeni vazifenize başlayabilirsiniz. İşiniz den hoşnud kalırsam aylığınızı arttırırım.

★
Feriha akşam eve döndüğü zaman yarım sarhoş gibi idi. Hikâyesini annesine arlatınca kadın çağızın gözlerinden sıcak yaşlar döküldü, ellerini açtı:

— Büyüksün Allahım. Dul bir kadını iki öksüz yavruyu sefalet içinde bırakmadan imdadınıza yettiğin. Sana çok şükür! diyerek hararetle dua etmeğe başladı.

— Bir yerde mi çalışıyorsunuz kızım?

— Evet efendim, ... müessesesinde daktiloluk yapıyorum.

— Şapkanızı kaybetmekten pek müteessir olmuştunuz galiba!

— Evet efendim, onu bana annem hediye etmişti. Zavallı anneciğim, beş lirayı bir araya koyunca kadar aylarla göz nuru döktü.

Feriha temiz, dürüst bir tavırla ve kendisine acındırmaktan ziyade hakiki vaziyetini ifade eden bir sesle bunları söylemişti. Nevzad Beyin müşfik baba kalbi gene çarptı.

— Çalıştığınız yerde kaç lira aylık alıyorsunuz yavrum.

— Otuz lira efendim.

— Annenizden başka kimsenin var mıdır?

— Beş yaşında bir erkek kardeşim vardır efendim.

— Vazifeniz nedir?

— Daktiloluk yapıyorum, muhasebeciye yardım ediyorum, dosyaları tanzim ve idare ediyorum.

— Aynı işi görmek için size elli lira aylık teklif eden olursa kabul eder misiniz?

Ferihanın yüzü kıpkırmızı oldu. Helecanan terlediğini hissetti ve boğuk bir sesle:

— Böyle harikulâde bir şeyi ümid etmiyorum efendim, dedi.

Millî Müdafaa için 83 milyon liralık fevkalâde tahsisat kabul edildi

(Baştarafı 1 inci sayfada)
bütçesinin müzakeresi sırasında Ziya Gevher Etili «alkol» denilen «belâ»nın kaldırılması için çareler aramak lâzım geldiğini, sarhoşluk saikasıyla vukubulan hâdiselerin kesretini tebarüz ettirerek demiştir ki:

— Dünyanın hiçbir yerinde sofraya şarabın alkol derecesi dördü geçmez. Türkiye'de 12 dir. Rakımın icad edildiği Yunanistandaki derecesi 35, bizde ise 45 tir. İçki derecelerinin indirilmesi için acaba İnhisarlar Vekâleti ne gibi tedbirler almıştır? Son zamanlarda, bilhassa kadınlar arasında, votkanın taammümü ettiğini işitiyoruz. İşte bir bu eksikti. Muhterem Vekilimiz acaba bu hususta ne düşünüyorlar?

Yeşilay Cemiyetinin takviyesi
Mahzar Müfid Kansu, men'i müskirat kanununu çıkarmanın imkânsız olduğunu, bunun için mekteplerde ve cemiyetlerde içkinin mazaratını ve tahrifatını anlatmak lâzım geldiğini ifade ederek İstanbul'daki Yeşilay Cemiyetinin takviyesi lüzumunu ileri sürdü.

Galib Gültekin, ispirotun bizzat kendisinden bahsederek benzine ve gazı alkolle karıştırılması suretile alınacak teşebbüsün ne gibi neticeler verdiğini sordu.

Vekilin izahatı
Gümrük ve İnhisarlar Vekili Raif Karadeniz içkinin memleket için ne büyük bir içtimai derd olduğunu takdir ettiğini, fakat yapılan tecrübelerle buna mâni olmanın imkânsız olduğunu ifade etti, dedi ki:

— İçkiye topyekûn mâni olmak çok zordur. Fakat derecesi az olan içki imal etmek suretileri halkın itiyadını değiştirmek kabildir.

İnhisarlar Vekili bundan sonra bir ecebî broşürün bu gayeye varmak için yaptığı tavsiyeleri anlattı. Bu tavsiyelere göre bülümüm içki imalatının devletleştirilmesi, devlet tarafından kapalı içki satmak için faaliyete geçilmesi, içkisiz eğlenti yerleri açmak için halk arasında propaganda yapılması lüzumuna işaret eyledi. Köylerde rakı satılmadığı, satış yerlerinin yalnız kazarlarda olduğunu, rakıda tenzilât yapılmayacağını ilâve etti ve Ziya Gevher Etiliye cevap vererek:

Haff dereceli rakılar
— Bir zamanlar rakımın derecesini 45 dereceden 40 dereceye indirmek istedik. Bir müddet sonra bu işde muvaffak olmadığımızı anlattık. Zira bu rakı satılmadı, dedi.

Vekilin izahatından sonra kürsüye gelen Dr. Sadi Konuk, rakım satışında birçok formaliteler olmasına rağmen şarap ve bira için formalite bulunmadığından şikâyet etti.

İbrahim Tali küçük şişelerle içki satılmasına itiraz etti. Bazı orta mekteb talebelerinin küçük şişeleri ceblerine sokarak sayfiyelerde içtiklerini kendisinin bizzat gördüğünü, buna çare olarak bir kiloluk şişelerden aşağı rakı satılmasını istedi.

Rakı değil başka birşey
İnhisarlar Vekili tekrar kürsüye gelerek: Rakı demek 43 ile 50 derece arasında ispirotolu olan mayi demektir. Bu dereceden aşağı rakı yapınız diyorsunuz, yapamazsınız arkadaşlar. Bu dereceden aşağı içki rakı değil, başka bir şeydir.

Beden Terbiyesi Genel Direktörlüğü bütçesi
Beden Terbiyesi Genel Direktörlüğü bütçesinin müzakeresi çok uzun sürdü. Umum Müdür bir saat kadar devam eden geniş izahatta bulundu ve vaktin gecikmesine binaen bu izahatın tamamlamak imkânını bulamadı. Meclis izahatını kâfi görerek bütçeyi kabul etti.

Denizyolları bütçesi
Denizyolları Umum Müdürlüğü bütçesinin müzakeresinde Ziya Karamürsel İstanbul, Üsküdar havâlisinin son zamanlarda boğaldığını, buraya yapılan Şirketihayriye vapur seferlerinin ücretlerinin fazla olduğunu acı acı anlattı. Münakalât Vekili Cevdet Kerim İnceoday, Şirketihayriye için alınmış

İçki aleyhdarlarının yeni hareketi karşısında içki taraftarları ne diyorlar?

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Meb'usumuzun bu beyanat ve teklifini, içkiye karşı duydukları alâka ile ayrıca tanıyan meşhurlarla, bu vadide birçok yazılar yazan maruf muharrirlerimizin nasıl karşıladıklarını öğrenmek istedik.

Dün bu maksadla kendilerini ziyaret eden bir muharririmizin aldığı cevabları aşağıda bulacaksınız.

Mahmud Yesariye göre

— İçki bahsi olmaz mı, ver elini Mahmud Yesari der doğru bana koşarsınız. Halbuki biz bazı türedilerin yanında bir çömez mevkiindeyiz.

Meydanda ne, kimler yok ki; içlerinde öyleleri var ki, hem iğler, hem nara atarlar, bilmem hangi gazinoyu haraca keserler ve falanca meyhanede şişe ile arkadaşlarının kafasını yararlar... Erbabı ihtisas onlar a iki gözüm!... Bize bilmem ki, bu vadide söz düşer mi?...
Maamafih Bayan Türkân iddia ve teklifini güzel bir nazariye olarak kabul edebiliriz. Fakat iş tabiiyatı sahasına gelince tamamen değişir. Bunun hile ve hüd'a taraflarını Bayan Türkân bilemez sanırım.

Zira içki birkaç defalar menedildi ve bu yasak üç gün sürdü. Bu zıkkımın kahve fincanları içinde, şurafada burada içildiğini biz yakinen bilenlerdeniz. Yasak, tatbik edildiği gün devlet varidatını kaybedecek, arada kaçakçılık geçinecektir.

İçkinin vukuat üzerinde tesiri olabilir. Ancak bu da seviye ve terbiye meselesidir. Adam vardır, 100 para için insan hayatına kıyar, adam vardır iki kadeh atınca bir başkasını vurur...

Yani demek istiyorum ki, her içki için adam, bir mücrim namzedi sayılmaz. Bu böyle olsaydı, şimdiye kadar benim sekiz on defa katil veya maktul olmağım icab ederdi.

Diğer taraftan içkinin içtimai bünyemizde yer vardır ve aile hayatında nazikâne bir rol oynar. Muhterem Bayan Türkân acaba bu noktayı tahil ettiler mi?...
Öyle efendi akşamcılar vardır ki; evlerine yorgun, argın döndükleri zaman yuvraladıkları iki kadehçikle bütün derdlerini, bütün elemelerini unuturlar.

Binaenaleyh; karpuzcu Mehmed kafayı tütsüledide adam öldürdü diye efendi, efendi akşamları birkaç kadeh parlatınlara nafile vere ta'be'niyelim.

Anadolu Ajansı Başmuharrirlerinden Nizamettin Danton

— Kafası işliyen her insanın kendine göre bir takım itiyad ve iptilâsı vardır. Bu itiyad ve iptilâların birçokları gizlendiği halde içki iptilâsı gizlenemez ve bu sebeble de içki müptelâları her cemiyette göya tayib edilebilir. Bu sakat bir zihniyet ve haksızlıktır.

Şu dakikada ismini hatırlıyamadığım bir Acem sairî şöyle der:

«Keşki her haram, şarap gibi sarhoşluk verseydi, o zaman dünyada akıllı kimdir, meydana çıkardı.»

Şu veya bu istatistiğe bakmayın siz... Emin olun, iptilâların en zararsız içkidir.

İçki aleyhtarlarına dikkat ediniz, göreceksiniz ki; bunlar bünyelerinin müsaadesizliği yüzünden alkol alamamak mecburiyetinde kalan yarı hasta kimselerdir.

Şair Hâmede:

olan tedbirleri izah ederek Şirketihayriyenin Üsküdar halkına bu bakımdan hakikaten eziyet yaptığını ifade etti. Fakat yakında ücretlerin Kadiköyüne işliyen vapurlarda tatbik edilen tarifeyle uygun derecede indirileceği ve nihayet bütün bu şikâyetlerin ortadan kaldırılması için bu idarenin de devlete geçmesinin lüzumlu bulunduğunu ve bu teşiri yapabildiği gün kendisini bahtiyar hissedeceğini söyledi.

Meclis Pazartesi saat 15 te toplanacaktır.

«— Neye bu kadar içkiye temayül gösteriyorsunuz?» diye sormuşlar:

«— İçtiğim zaman ikinci bir insan oluyorum da ondan!» cevabını vermiş.

Ben içkinin ne bünyede, ne de ruhi halette menfi tesirler yaptığını inanarlardan değilim. İçkinin birçok zararları varmış, bir takım cinayet ve vukuatlara sebebiyet veriyormuş; bunlar her zaman ve her yerde defaatla söylenmiş sözlerdir.

Eğer bu iddia doğru olsaydı; Ziya Paşanın, Abdülhak Hâmidin, üstad Ahmed Rasimin ve adedi binleri aşan keyif ehlinin hapishaneyi kendilerine birer mesken itihâz etmiş olmaları lâzım gelirdi.

Halbuki onlar, san'atın, zarafetin, nezahetinin müşahhas birer timsali idiler.

İçki içmek ne ayıbdır ve ne de cemiyete bir kasıddır. Sadece masum bir itiyaddir.

Hattâ işret Ziya Paşanın dediği gibi:

«İşret güheri ademi temyize mahektir.»

Evet cidden böyledir, içkiyi takbîh etmek değil, insan karakter ve ruhunu miyarlaması bakımından onu tebcil eylemek lâzımdır.

Sırası gelmişken şunu da ilâve edeyim ki, Naşatı cavidanı duyduğumuz içkiyi her ne sebeble olursa olsun içemeyenlere ben ancak acırım.

Osman Cemal ne diyor?

(Akşamcılar ve Bekri Mustafa) romanlarının müellifi muharrir Osman Cemal Kaygılıya gelince o da diyor ki:

«— Doğrusunu istersen ben bu kadını yerden göke kadar haklı buluyorum. İçkinin olsun, diğer keyif veren maddelerin olsun bünyelerde ne gibi tahribat yaptığını çok âlâ bilenlerdenim. Onun için başları içki ile hoş onlardan ziyade, hoş olmayanları severim.

İçki ve emsalinden keyif, rahatlık bekliyenler, zehirden şifa umanlardır. Bunların, önceleri yani vücud sağlam ve rinde iken bir takım muvakkat, keyif ve zevkleri olursa da, sonraları bu keyif ve zevkler insanın burnundan fitil, fitil gelir...»

Vakîî ifrata gitmemek az ve muntazam içmek şartile içkiden pek öyle, zarar gelmeyeceğini iddia edenler varsa da, ağzına bir kadeh içki koyduktan sonra bunun ifratına gitmeyecek insanı gündüz mumla aramız bulamazsınız.

Fakat, mübareğin bazı hoş tarafları da vardır doğrusu...

Mesela: Tam bu mevsimde kafa dengi dört beş arkadaş Alem ağna, sulara, yahud bizim semt-teki bağ ve bahçelere gitmişsiniz.

Akşamüstü gün batıp ta, serinlik başlarken buralarda ağız tadile yapılacak bir cümbüşe doyum olur mu?...»

Amma, Ömer Hayyam misillî hareket edenlere ayıp değil ya aleyhtarım.

Yani azizim, Bu zıkkımın azı ve arasıra parlatılanı kafaya da, vücuda da yarar... Fakat sık sık olarak çoğu da zararlıdır.

F. Öner

Macar Başvekilinin ziyafetinde sefirimiz de bulundu

Budapeşte, 30 (A.A.) — Macar ajansı bildiriyor:

Macar başvekil ve hariciye nazırı B. Bardossy ve zevcesi Perşembe günü bir öğle ziyafeti vermişler. Ziyafette Türkiye, İsveç, Sovyetler Birliği, Fransa ve Amerika elçileri meclis reisleri hazır bulunmuşlardır.

186 Norveç vapuru battı

Oslo, 30 (A.A.) — Sjoefartstidene gazetesine göre cem'an 671 bin ton hacminde 186 Norveç vapuru harbin başlangıcındanberi 30 Nisana kadar geçen müddet zarfında batırılmıştır. 300 den fazla Norveçli tayfa da ölmüştür.

Üniversite heyeti Ankarada

Diyanbakura gitmekte olan Rektör Cemil Bilselin reisliğindeki Üniversite heyeti Ankarada Maarif Vekili Hasan Âli Yücel ile görüşmüştür. Resimde Vekil heyetle bir arada görülmektedir.

Askerlik işleri

Yedek sübay ve askerî memurların yoklamaları

Beyoğlu Yerli Askerlik Şubesi:

1 — 1 Haziran 941 günü yedek sübay ve askerî memurların sene-lik yoklamaları başlayacaktır. Ve bir ay devam edecektir.

2 — 20 Haziran 940 gününden 30 uncu gününe kadar herhangi bir suretle gelmeyenlere tahsis edilmiştir.

3 — Yoklamaya gelirken 2 vesika fotoğrafla, nüfus hüviyet çizimlerini, askerî hizmet vesikalarını umumi ahvali sığına raporlarını, doktor, veteriner, eczacı ve dışarılar diploması ve ihtisas vesikalarını birlikte getireceklerdir.

4 — Yoklamaları esnasında istenilen malumatı şifahi veya mektubla bildirmemiş ve subeye gelecek kayıtlarını yaptırmamış olan yedek sübayların 50 lira para cezasına çarptırılacaktır.

5 — Mayısta yapılan maas yoklaması ile Haziran yoklamasının hiçbir alakası yoktur.

6 — Temmuz 941 tarihinde yaş haddine uğruyacak yedek sübaylar yoklamaya gelmeğe mecburdurlar.

7 — Bu yoklamada raporun hiçbir maddesinde kâfi gelmeyeceğinden rapor gönderilmemesi.

8 — Taşrada bulunanlar, buldukları mahallin askerlik şubelerine bir dilekçe ile müracaat edecekler veyahud taahhüdü mektubla şubede ki defter sıra numarasını bildirmesi ve tercümeihal ile askerî vesika suretleri gönderilecektir.

9 — Bundan başka:

A) Hâlen gördüğü iş ve memuriyeti ve ikametgâh adresi.

B) Tahsil derecesi.

C) Mühendis ve kimyagerlerin hangi şubede ihtisasları bulunduğu (Su yolu, elektrik, sanayi, vesaire) vesika suretleri.

D) Doktorların dahili, harici, kulak sesaire ihtisaslarının vesika suretleri.

E) Yabancı dillerden hangisini ne dereceye kadar bildiği (tercüme ve tekellüm.)

F) Askerliğinde gördüğü kurslar.

G) Malûl olanlar malûliyet ve sikaları ve yaş haddine uğramışlar kâmilin gecedirlerdir.

H) Yaş haddine uğruyan ve yaş haddine uğradığına dair nüfus hüviyet çizimlerine işaret edilmiş sübay ve askerî memurlar müracaat ederek nüfusuna işaret ettireceklerdir.

10 — Yedek sübay yoklama günleri aşağıda yazıldığı veçhile sınıf ve rütbe sıra takib edeceklerdir.

1 — 2 Haziran 941 günü general, kurmay, piyade albaylar.

2 — 3-4 Haziran 941 günü tabib, diş tabibi, eczacı, veteriner, kimyager, sübaylar.

3 — 5-6 Haziran 941 günü levazım, istihkâm, muhabere, süvari her rütbeden.

4 — 7 Haziran topçu, ölçme, ıslık büyük küçük rütbeli sübaylar.

5 — 9 Haziran 941 günü jandarma, harb sanayi küçük büyük rütbeli sübaylar.

6 — 10 Haziran 941 günü nakliye, otomobil, küçük büyük rütbeli sübaylar.

7 — 11-12 Haziran 941 günü deniz, demiryol, hava, harita her rütbeden sübaylar.

8 — 13 Haziran 941 günü hesab memuru ve muamele memurları.

9 — 14 Haziran 941 günü askerî hâkim ve müşavir, mızıkâ, imamlar. Esnafatı askerîye.

10 — 16 Haziran 941 günü piyade yarbay, binbaşı, yüzbaşılardır.

11 — 17-18-19-20 Haziran 941 günü piyade üstteğmen, teğmen, as. teğmenler.

12 — 21-23-24-25-26-27-28 Haziran 941 günü herhangi bir sene-lik dolaylı yoklamaya gelmeyen sübaylar.

Subeye çağırılanlar

Beyoğlu Yerli Askerlik Şubesi:

Topçu binbaşı Mustafa oğlu Lâ-tif Gökçen 303 İstanbul (323-19)

Askerî 8. sınıf muamele memuru İbrahim Oğ. Mehmed Hilmî İstanbul 304 sicil No. (322-67)

Mükellef tabib yüzbaşı M. Lutfi Oğ. (36174).

Yedek istihkâm asteğmen Mehmed Oğ. Mehmed Fahri 318 İstanbul kayıd No. (30560).

Askerî 8. sınıf muamele memuru Hüseyin İsmail Sadettin Yüksel 309 İstanbul sicil No. (333-C-28) serbest avukat.

Yukarıda ilân edilen sübay ve askerî memurların kayıtları tetkik edilmek üzere çok acele şubemize müracaatları ilân olunur.

Tetkikler

(Baştarafı 2 nci sayfada) lığın 4.5 mislinden fazla çık-mamasına dikkat ederler. Bu se-raitte bile pilotun vücudu, normal ağırlığının dört beş misline çıkar. Meselâ 75 kilogram ağırlığında olan bir pilot, pikenden çıkarken, 280-350 kilogramlık bir ağırlık kesbeder. Damarlardaki kanın izafi sıklığı ise kurşunun izafi sıkletine müsvi olur. Buna muka-ve met edebilmek için pilotun gayet sağlam bir uzviyetli malik olması, fevkalâde talimli bulunması lâzım gelir. Pike tayyare pilotları, vücudlarını tedricen bu hale alıştırmalıdır...

Pike bombardıman tayyareleriyle yapılan bombardımanların, alelâ-de bombardımanlara nazaran baş-lıca üç hususiyeti vardır:

1) Hedefe isabet ihtimalinin fevkalâde artışı,

2) Bombaların fevkalâde büyük bir tesir yapışı,

3) Tayyare için tehlikenin as-garî bir hadde inışı.

Şimdi de bu hususiyetler üze-rinde ayrı ayrı duralım:

1) Pike bombardıman tayyare-lerinin attığı bombaların hedefe isabet ihtimalinin çoğalışı şu se-bebden ileri gelir: Pike bombar-dıman tayyarelerinden atılan bom-balar, diğer tayyarelerele naza-ran fevkalâde alçak bir mesafeden atılır. Bundan ötürü, bu bombala-rın çizdiği mahrek de, kavisli ol-maktan ziyade müstakim bir hat halindedir. Bundan maada, bu tay-yareler, fevkalâde büyük bir sü-ratle aşağı indikleri için, atıkları bombalar da, diğer tayyarelere nazaran daha büyük bir sürate maliktirler. Çünkü bunlar, tay-yarenin taşıdığı sürate müsvi bir sürati iptidaiyeye maliktirler. Bun dan ötürü de herhangi bir kavis çiz-medem, müstakim bir hat halinde, hedefin üzerine giderler. Halbuki alelâde bombardıman tayyareleri, tayyare dafi topları için iyi bir hedef teşkil etmemek mülahaza-sile bombalarını mümkün mertebe yüksekten atarlar. Ufkî vazie-yetteki bir tayyarenin irtifai ve sürati arttığı nisbette, bombala-rın mahreki de uzar ve kavisler-i artar. Bu vaziyet ise, hedefe tam asabeti güçleştirir. Sonra rüzgâr gibi âmiller de, bombayı hedeften şü veya bu istikamette uzaklaştı-rabilir...

Pike bombardıman tayyareleri-nin en büyük hususiyetleri hedefe isabet ihtimalinin artırmalarıdır. İşte bu kabiliyetlerinden ötürü -dür ki pike bombardıman tayya-releri, yürüyüş halindeki bir asker koluna, bir şimendifer katarına, sefer halindeki bir gemiye bile isa-betli hücumlar yapabilmektedir.

2) Pike bombardıman tayyare-lerinin ikinci hususiyetleri, bom-bardımanlarının fevkalâde mües-sir oluşudur. Bu da, bu nevi tay-yarelerden atılan bombaların fev-kalâde, büyük bir süratle düşüş-lelerinden ileri gelmektedir. Bu cins bombalar, bu hususiyetlerinden ötürü, en kalın çelikleri bile del-me-kim imkânını elde etmektedirler.

Bu ise, bilhassa harb gemilerini bombalamak ve batırmak husu-sunda fevkalâde kıymetli bir hiz-mettir.

3) Pike bombardıman tayyare-lerinin üçüncü hususiyetleri tay-yare dafi toplarına karşı hedef teşkil etmemeleridir. Çünkü pike tayyareler, hemen daima yere a-mud bir vaziyette indikleri için tayyare dafi topları için çok kü-çük, ve görülmesi müşkül bir he-def teşkil etmektedirler. Fakat bu-rada bir nokta üzerinde durmak-lığımız lâzımdır: Pike tayyareleri, pike vaziyetinde hedeflerine hü-cum ederlerken, tayyare dafi top-ları için ne kadar az bir hedef teş-kil ediyorlarsa, pikeden çıkış ve ufki vaziyete geçiş anlarında, ta-mamen bunun aksine olarak, top-lar için büyük ve mükemmel bir hedef teşkil etmektedirler. İşte bu nun içindir ki, pike bombardıman tayyareleri, her şeyden önce, ilk hücumlarını tayyare dafi topları-na karşı ve onları susturduktan sonra diğer hedeflerle meşgul ol-maktadırlar. Şayed buna muvaf-

Güzel, sağlam ve iştahlı!

Çünkü:

Kullanıyor!

Çocuklarınızı küçükten **SANİN** diş macunu-nu kullanmağa, **SANİN** diş macunu ile günde üç defa dişlerini fırçalamağa alıştı-rınız. Gülbüz yetişmelerini temin etmiş olursunuz.

EDEBİYAT

(Baştarafı 2 nci sayfada)

rük şaman kokuyordu; sisler bo-ğuklaşmış, bastığı yeri görmediği için yürüyüşüne bir emniyetsizlik gelmişti. Sonra, toprağa, yaslan-mış olan bulutun birdenbire gitti-gini gördü; tepede yıldızlar yikan-mış ve cilalanmış bir temizlikle şukur şukur parlıyor, aşağıda, Bey-rutun ışıkları yaklaşmış gibi canlı canlı teker teker parlıyordu.

Sadece bu satırları okuyunca, insan gayri ihtiyarı: «Pierre Lo-ti'nin ismi çıkmış. Bu ne isim! Bu ne kalem fırçası!» diyor ve millî bir gururla, Türk dili ve Türk edebiyatı namına iftiharla göğsünü kabartıyor.

Bundan sonraki yazıda romanı tahlile devam edeceğiz.

Halid Fahri Ozansoy

fak olamazlarsa, o zaman yılanka-vi bir uçuşla, veyahud lüpinklerle ve daha buna benzer diğer mane-vralarla toplardan kurtulmağa ça-lışır.

Umumiyetle pike bombardıman tayyarelerinin hücumları üç tay-yareden mürekkep filolar tarafın-dan, ve kademeli bir şekilde biri-birini takib eden dalgalar halinde yapılmaktadır. Her bir tayyarenin hücumu arasında ancak birkaç sa-niyelik bir fasıla vardır.

Bu hücumlar o suretle tanzim olunmuştur ki, birinci tayyare bombalarını atarak pikenden çıktı-ğı zaman ikinci tayyare bomba-larını atmakta; bu tayyare pike-den çıkarken başka üçüncü tayyare bombalarını boşaltmaktadır.

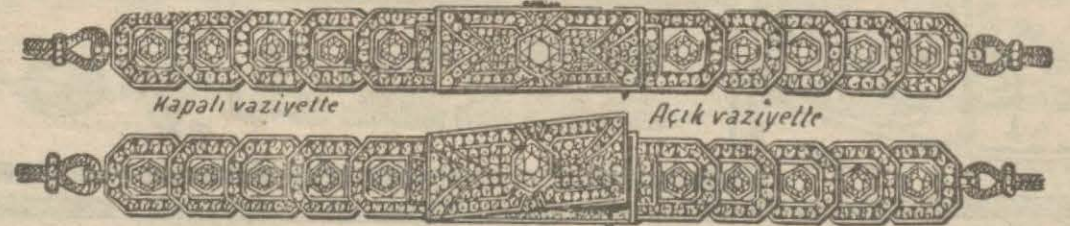
Umumiyetle pike bombardıman tayyarelerinin hücum tabiyeleri pek mütenevvidir. Fakat üç tay-yareden mürekkep «zincir» in he-defe saldırışı, çok yüksek bir irtifa-dan (5000-7000) metreden ve gü-neş istikametinden vâkı olmakta-dır. Bilhassa, bulutların arkasına gizlenerek birdenbire ortaya çık-mak, hücumun tesirini fevkalâde artırmaktadır. (Şekil 4).

Pike bombardıman tayyarele-ri; şüphe yok ki hiç durmadan tek-âmül etmektedirler. Fakat buna rağmen adı bombardıman tayyare-lelerinden de istifade etmek zaru-reti vardır. Çünkü pike tayyare-leri, kaide olarak, geceleyin ve bulutların alçak olduğu zaman kul-lanılmadıkları gibi uzak mesafeler için de kullanılmamaktadırlar.

ŞİRKETİ HAYRİYEDEN:

Yaz tarifemiz Haziranın 3 ncü Salı sabahından itibaren tatbik olunacaktır.

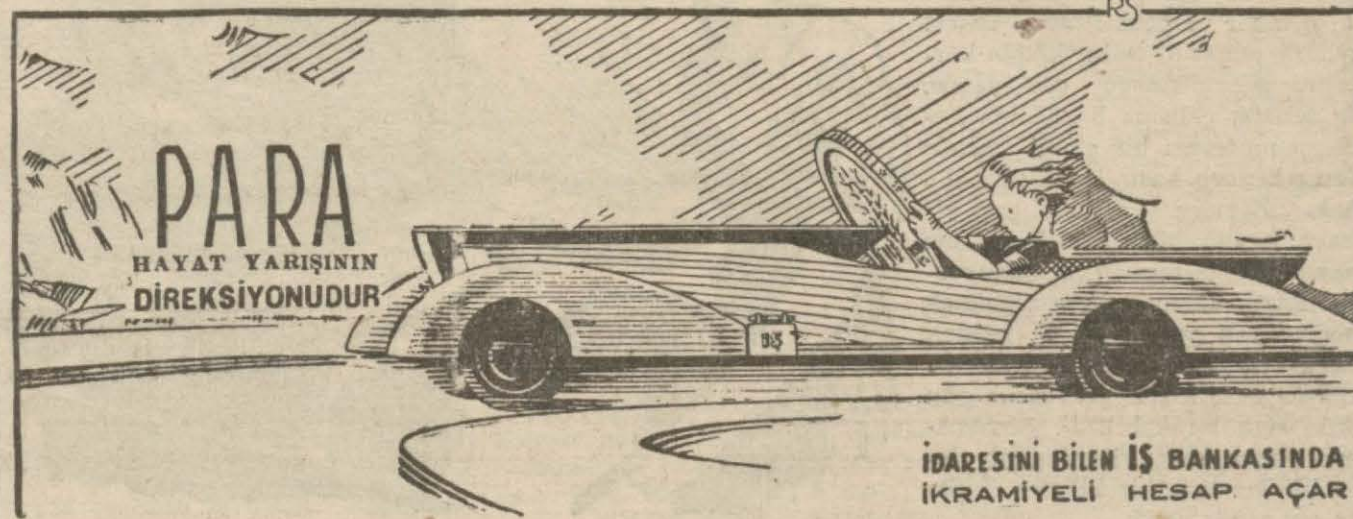
BİR HAKİKATİ! Sayın müşterilerimizin nazarı dikkatine:

Pirlantalı ve elmaslı saat demek, bir kelime ile **SİNGER SAATİ** demektir. Çünkü: Pirlantalı ve elmaslı saatlerin bütün hakiki evsafı meşhuru âlem olan **SİNGER** saatlerinde toplanmıştır. Bunun için: Saat alacağınız zaman, tereddüdsüz **SİNGER** saati almışsınız. Ve saatin üzerindeki **SİNGER** markasına, müessesemizin adresine dikkat etmeniz lâzımdır. Modayı takib eden her asri kadın için kıymetli taşlarla ve nefis işlemlerle hakikaten nazarı dikkati celbeden böyle bir harikulâde **SİNGER** saatine sahip olmak âdetâ bir saadetir.

SİNGER SAATİ Hoşa gidecek en HEDİYELİKTİR

No. 82 - A 200 ELMAS VE 11 PIRLANTALI 500 LİRA, EMSALLERİ GİBİ 15 SENE GARANTİLİDİR. Dikkat - Singer saatleri İstanbul Eminönü merkezindeki mağazamızda satılır - İstanbul şubemiz yoktur. Adres: SİNGER SAAT Mağazaları. İstanbul, Eminönü. No. 8

T. İŞ BANKASI

Küçük tasarruf hesapları
1941 İKRAMİYE PLANI

Keşideler: 4 Şubat, 2 Mayıs, 1 A-ğustos, 3 İnkıteşin tarihlerinde yapılır.

1941 ikramiyeleri

1 adet 2000 liralık	— 2000.— lira
3	1000 — — 3000.—
2	750 — — 1500.—
4	500 — — 2000.—
8	250 — — 2000.—
35	100 — — 3500.—
80	50 — — 4000.—
300	20 — — 6000.—

Tokat Sulh Hukuk Hâkimliğinden:

Topçubaşı mahallesinden Ahmed kızı Emine ve Fatma ile Soğukpınar mahallesinden Sabri Bakırcı arala-rında hisseli olup mahalle mezkurda kâin 84 ada 28 parsel sayılı şarkan ve şimalen Sabri Bakırcı ev ve bah-çesi, garber yol, cenuben Fındıklı oğlu Mehmed ev ve bahçesile mah-dud zemin kat üzerine üç oda ve bir avlu ve mütenevvi meyvalı bir miktar bahçeyi müştemil 200 lira kıymeti muhammenli hane 20/6/941 Cuma günü saat on birde Tokat adliye sa-lonunda mükyeti satılacağından is-teklilerin muhammen kıymetin yüz-de yedi buçuğu nisbette pey akçelerle o gün müracaat et-meleri ve o günün yapılan artırma-da bedel haddi lâik görülmediği tak-dirde son müşterinin hak ve mes'u-riyeti mahfuz kalmak üzere müzaye-de on gün sonraya tesadüf eden 30/6/941 Pazartesi günü saat on birde talik ve yapılacak müzayedeye netice-sinde en çok para verene ihale kat'i-yesi icra kılınacaktır.

Vergi gibi mükellefiyetler milk sa-lıhbine, ferağ harcı ve dellâliye ve damga pulu gibi masraflar müşteriye aiddir. İhaleyi müteakib bir hafta zarfında bedelin tamamen verilmesi meşrut olup aksi halde ihale fesho-lunarak zarar evvelki müşteriye aid olacak ve daha fazla malûmat al-mak istiyenler Tokat Sulh Hukuk Hâkimliğine müracaatları ilân olu-nur. 26/5/941

Memur Aranıyor

Devairi Resmîyede iş ta-kib edecek genç müktedir 18 ilâ 25 yaşlarında bir kimseye ih-tiyaç vardır. Arzu edenlerin Galata Kemeraltı İzmirlioğ-lu han altında 9 numaraya müracaatları.

Zayı — Petirge askerlik şubesi-n-den aldığım terdîs tezkeremi zaki et-tim. Yeniden alacağım dan eskisinin hükmü yoktur.

Beyazın Sarmıçlı 9 numarada Hüseyin oğulbırdan Ali oğlu Hacı Bağcı

Doktor İ. Zati Öget

Belediye karşısındaki muayene-hanesinde öğleden sonra hasta-larını kabul eder.

Son Posta Matbaası:

Neşriyat Müdürü: Selim Ragıp Emeç

SAHİBLERİ: S. RAGIP EMEÇ

A. EKREM UŞAKLIGİL

İstanbul fiat mürakabe komisyonundan:

67 No. lu İlan yerli ipekliler ve pamuklular için toptancı azami kâr hadleri şu şekilde tesbit edilmiştir.

- I — İpeklilerde:
 - A — Standardize ipeklilere % 15.
 - B — Fantazi ipeklilere % 20.
- Yarı toptancı bulunduğu takdirde bunların hissesi toptancı kârından iskonto ile tefrik edilecektir.
- II — Pamuklarda:
 - A — Pamuklu mensucat.
 - a — Ham ve kaba düz mallara % 8
 - b — Kasarlı ve ince düz mallara % 10.
 - c — Topu veya ipliği boyalı mallara % 12.
 - d — Merserize ve emprime mallara % 15.
 - B — Pamuk ipliği.
 - a — Düz ve katlı ipliklere % 8.
 - b — Kıvrak ipliklere % 10.
 - c — Merserize iplikler perde ve ağ ipliklerine % 12.
 - C — Makara ipliklerine % 10.

(4211)

POKER

Traş bıçakları Traş olmak bir zevktir

Traştan sonra cilde yanıklık vermez. Yüzü yumuşatır.

Her yerde ısrarla Poker Traş bıçaklarını isteyiniz.

Satılık Köknar tomruğu

Devlet Orman İşletmesi Karabük Revir Âmirliğinden:

- 1 — Mengen bölgesi emvalinden olup Rumşa rampasında mevcut 43520 adet muadiri 1367 metre mik'ap 4121 desimetre mik'ap köknar tomruğu açık araziye suretle satılığa çıkarılmıştır.
- 2 — Tomrukların kabukları soyulmuş olup hacim orta kutur üzerin-den hesablanmıştır.
- 3 — Tomruklara aid satış şartnamesi Ankarada orman umum mü-dürlüğünde, İstanbul, Zonguldak, Bolu, Çankırı orman müdürlükleride Karabük devlet orman işletmesi revir âmirliğinde görülebilir.
- 4 — Tomrukların muhammen bedeli 41 liradır.
- 5 — İstekilerin % 7,5 muvakkat pey akşesle 6/6/941 tarihine rast-layan Cuma günü saat 14 de Gerede orman bölge şefliği binasında Karabük devlet orman işletmesi revir âmirliği riyesatinde toplanacak komis-yona müracaatları. (4058)

Zonguldakta Ereğli Kömürleri İşletmesi

Umum Müdürlüğünden:
SADE YAĞI ALINACAKTIR.

İşçi Tabloolarımız ihtiyacı için 180.000 kilo erimiş sade yağı müba-ya olunacaktır. Şartname Ankarada Etibank umum müdürlüğünde, İstanbulda Etibank bürosunda ve Zonguldak'ta işletme umum mü-dürlüğünde görülebilir. Mükuller 16 Haziran 1941 tarihine kadar Zon-guldak İşletme Umum Müdürlüğüne verilmiş olması lâzımdır.

Bursa Nafia Müdürlüğünden:

- 1 — Karacabey - Boğaz yolunun ikinci kilometresindeki Ulu köprü-nün aşap olarak yeniden inşası 9568 lira 04 kuruş keşif bedelle açık eksiltmeye konulmuştur.
- 2 — Eksiltme 16/6/941 Pazartesi günü saat 16 da Bursa Nafia mü-dürlüğü binasında eksiltme komisyonu tarafından yapılacaktır.
- 3 — Talipler, bu işe aid proje, keşif, silsile fiat, eksiltme, bayındırlık işleri genel, hususi ve fenni şartnamelerle mukavele projesi ve diğer evrak-ı Nafia dairesinde görülebilir.
- 4 — Taliplerin eksiltmeye iştirak etmek için 717 lira 60 kuruş muvak-kat teminat makbuzatı verileri, üçüncü maddede yazılı evrakı kabul ve imza etmeleri, bu msaatı yapabileceklerine dair ihale gününden evvel Bursa vilâyetine müracaatla vesika almaları ve ticaret odasına kayıtlı bulunduğuna dair 941 yıl vesikası ibraz etmeleri icab eder. İsteklilerin muayyen gün ve saatte Bursa Nafia Müdürlüğü dairesine gelmeleri ilân olunur. (4026)